

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

II. An ordo præfatus inter intentionem efficacem Dei liberi effectus creati determinati, eiusque electionem, & executionem esse queat?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

QVÆSTIO II.

An ordo præfatus inter intentionem efficaciam Dei liberi effectus creati determinati, eiusque electionem, & executionem esse queat?

Questio hæc in quaestione inter intentionem efficaciam Dei liberi effectus creati antecedentem ipsius absolutam positionem, & electionem: nam de naturalibus effectibus naturalium causarum dubium, nec vnde esse possit, posse à Deo antecedenter ad intermediarum causarum electionem absolute intendi; effectus autem liberos, seu causarum liberarum intelligo, non solum immediatè, & proximè liberos, vt creatos nostros consensus, sed effectus omnes, qui ab his quovis gradu in sui absoluta positione dependent: quia eadem est ratio vniuersæ & difficultas. Est vero questio præfata valde diuersa, etsi de possibilitate diuina præfinitionis, seu decreti antecedentis, & absolute efficacis erga liberos nobis effectus, & operationes sit, ab ea, quam de præfinitionibus prædeterminatis Thomistarum Dominicanorum fuit controuersia, tota tom. I. examinamus. Tum: quia Dominicanæ præfinitiones antecedentes & absolute efficaces prædeterminatiua decreta executiua sunt, ac non intentionis solum: cum sint de concursu, quo consensus noster absolute ex parte causæ primæ ponitur. Tum: quia sunt proinde in Dominicanorum sententia necessaria ad absolutam consensus creati positionem, quem abiq; Dei causæ primæ voluntate, & concursu poni in rebus repugnat. Præfinitiones autem nostri liberi effectus, de quarum possibilitate nunc agimus, purè intentionis sunt, non executiua seu decreta concurrenti Dei vt causæ primæ ad liberas nostras operationes & effectus: vnde neque sunt ad absolutam horum positionem necessariæ, sed merè arbitrarie, & supererogatoriæ in Deo, etiam, vt illi absolute ponantur: Denique præfinitiones istæ intentionis scientiam propriè conditionatam, seu mediam contingenti effectus præfinitioni, vel supponunt, cuius solummodo directione à Deo concipiatur: vel saltem ante electionem mediorum habendam necessario concernunt; quam tamen præfinitiones prædeterminatiua Dominicanæ reiciunt prorsus, & abhorrent: quare questio hæc intra scholæ nostræ Thomisticæ lesuiticæ septa, & inter scientiæ mediæ assertores transigenda est.

CERTAMEN I.

Questionis scopus, & supposita placita proponuntur.

Supponendum primò est præfentem questionem non esse. An Deus possit habere decretum, quod sola efficacia media qua præuocetur, vel præuocetur pro posteriori signo rationis sit, vt obiecta directa efficacis sui decreti habeat; quin eius efficacia antecedens ad effectus liberos creatos certò per eiusmodi media obtinendos pertingat, vt obiectum suo illo decreto, efficaciter volitum. Primum explicatione sola indiget vt probetur: quam sic præfatio, relit Deus efficaciter hoc decreto: decernit dare media solummodo efficacia hominibus, quæ vel præuocidi, vel pro posteriori signo nouerim habitura consensus liberum hominum, si donentur; non autem decernit efficaciter eorum consensus. Hoc quidem decretum nullatenus cum libertate consensus nostri pugnat, certum apud Doctores scholæ nostræ

omnes est, esseque debet: quare neque inde repugnatur, siquidem suam solum voluntatem ad danda auxilia efficaciam non intrinsecè, sed extrinsecè solum à futuritione conditionata consensus ligat; & determinat, seu prædeterminat Deus; nostram autem voluntatem ad consensus, nec ligat antecedenter, nec prædeterminat, sed per auxilia; quæ ex eo decreto donet, quæ indifferentia de se sunt, siue per antecedentem decreti efficaciam, quæ tota in collationem auxiliorum extrinsecè efficaciam terminatur, nec ad nostrum consensus progressum pertingit: sed nec repugnat in mediis efficacibus totam decreti illius efficaciam sistere. Nam etsi intentione efficaci consensus eiusmodi decretum conciperetur à Deo, ac proinde electio foret; sinem consensus per illud ipsum amari à Deo repugnet, vt vidimus quæ certam. Quod autem nec præsuppositiue ex necessitate efficaci intentione consensus ad illud decretum præsupposita consensus efficaciam illa diuine voluntatis pertingat, patet: quia potest Deus ex inefficaci consensus intentione, & voluntate eligere, efficaciterque decernere directè collationem medijs efficacibus præ sua libertate, etsi ex ea inefficaci intentione consensus non determinetur ad decretum collationis medijs efficacibus; sed solummodo moueatur & inducatur, vt indubitatum est vniuersæ patris affirmatiua, & negatiua in præfati questio. Doctoribus cunctis. Secundo potest Deus ob aliam nem, quam consensus nostri, nempe suæ potentie, & scientiæ, ac domini rerum, & libertatis suæ ostensionem decretum illud honestissime concipere, quin futurum inde consensus curam directam, & expressam habere: quare, etsi non nisi ex efficaci intentione finis, potest decretum illud habere, cum aliis finis, ac non consensus ipse intenderetur, intentionis illius efficacia consensus nostrum minimè pertingeret: quare certum præsuppositum hoc inter omnes questionis præfentis disputares: posse Deum habere decretum, & voluntatem efficacem dandi media extrinsecè efficaciam ad consensus, cuius decreti efficacia, nec per se, nec ex præsupposito necessario intentionis consensus efficaciam consensus nostri pertingat: vnde, etsi eo decreto præsupposito liberum Deo non sit auxilia efficaciam non conferre; tamen nobis liberos prorsus, & integrum fit eis omnibus ac præsuppositis consentire vel non consentire vt supposuimus: vnde præfati consensus voluntatem seu præfinitionem consensus & cuius possibilitate inter scholæ nostræ Doctores disputatur non solum media seu auxilia efficaciam sed consensus debere efficacitate sua vt obiectum efficaciter à Deo præfinitione volitum pertingere.

2. Supponendum secundo est decretum efficacis Dei seu præfinitionem cuiusvis effectus efficaciter à Deo voliti (etiam si ex directione scientiæ mediæ ante eiusmodi præfinitionem præsupposita reguletur, vel illam scientiam pro posteriori signo habendam concernat: quia, nisi sciret Deus sibi pro eo signo, mox adfuturum eius, directione vsurum ad media extrinsecè solum efficaciam & intrinsecè indifferentia adhibenda) habere concernentem intrinsecam naturam & essentiam suam cum obiecto efficaciter à Deo volito seu præfinito: præter extrinsecam aliam, quam habet ex scientia mediæ, quam præsupponit, vel natura etiam sua concernit, & omnes vniuersæ partis Doctores merito supponunt: siquidem eo ipso, quod præfinitio, seu decretum efficaciter diuinem consensus nostri scientiam mediam essentialiter supponit, vt necessariam sui directionem, vel concernat, vt mox expresse, & formaliter habendam, ac sine cuius præsuppositione vel concernentia, nec haberetur, nec posset, vt de facto habetur, à Deo haberi, certum omnino atque euidentem connexionem, quia scientia illa cum consensu illo habet siue in statu conditionato, siue in absoluto ex purificatione, seu absoluta positione medijs, seu conditionis auxilij indifferentis, sub quo consensus fore visus conditionate est, si adhibetur, extrinsecè decretum seu præfinitionem illam consensus afficere necessario: vt quid necessario, & essentialiter, vel subsequens vel præsuppositum extrinsecè hinc præfinitionis de qua disputamus cum consensu præfinito, siue conditionato conditionatam, siue absolutam purificatam conditione absolutam, ratione scientiæ, quam essentialiter, vel supponit, vel concernit opine quæ

tionis præsentis veritates omnes percussurunt. Aliam vero intrinsecam connexionem essentiali præfinitionis cum consensu absoluto suppositi huius secundi, nescio, an satis affirmativè sententiæ Patroni vel penetrant, vel attingerent, ut inde præfinitionis à se assertæ efficaciam, & connexionem totam cum consensu, seu libero effectu præfinito, eiusque libertate, non maiore difficultate, quam cum auxiliorum & scientiæ conditionatæ efficaciam, & connexionem eiusdem effectus, purificatam etiam conditione absoluta, in nostra doctrina libertas componatur, concordari posse censuerunt.

3. Verum, si intrinseca alia efficacia, & connexio cum præfinito consensu in præfinitionibus hisce admittatur, quam extrinseca illa, quasi mutuo à scientia media, nempe & auxiliorum efficacia per eam cognita desumpta efficax intentio hæc consensus ab inefficaci per eandem scientiam mediam regulata intentione consensus, minime distinguatur: quod aduersarij non admittunt, nemque Theologus vel mediocris, non negant. Probat, quia in coniuncto hoc intentionis de se inefficacis consensus scientiæ mediæ eam de facto regulantis connexio scientiæ mediæ, & efficacia auxiliorum per ipsam cognita, ac de facto intentionem illam extrinsecus efficiens inveniunt: ergo in aliam intrinsecam efficaciam de se præfinito, seu intentio tua efficax consensus habeat, nec aliam connexionem cum illo, quam extrinsecas illas ab efficacia auxiliorum, & connexionem scientiæ mediæ & extrinsecus solum acceptas, intentio efficax ab inefficaci per scientiam mediam regulata, quod efficaciam, & connexionem cum consensu minime differt. Dices intentioni inefficaci per accidens esse scientiam mediam regulari efficiaci per illam regulari necessitatem esse. Contra tamen est: quia si intrinsecum aliquod prædicatum efficaciam, aut connexionis intrinsecæ assignes in voluntate, seu intentione tua efficace quod in inefficace non est, efficaciam tuam debere potius, quam inefficaciam scientiæ mediæ regulari nulla verisimilitudine probare poteris: eis siquidem prædicatis ab intentione tua efficace seclusis, nil prolium in ea remanet potius, quam in inefficaci, quod scientiæ mediæ directionem, ac regulatorem requirit: immo ex hac speciali necessitate huius regulantis per scientiam mediam, ut intentio tua efficax à Deo concipi, quoad sui intrinsecum possit, intrinsecum eius aliquid prædicatum speciale ipsius demonstratur, ratione cuius ea regulatio ad illam à Deo concipiendam opus sit; alioqui regulatio illa per scientiam mediam, ut secundum intrinsecam omnia intentio ea conciperetur, etiam possibile sit, necessarii tamen non esset, ut patet: speciale autem illud prædicatum nihil aliud est, quam differentiale ea voce efficax significatum, quo ab intentione inefficace differt: quare ultra extrinsecam denominationem efficaciam ab extrinseca efficaciam mediorum, & connexionis extrinsecæ cum consensu à connexionem scientiæ mediæ, qua necessario per te regulatur efficacia & connexio alia intrinseca intentioni efficiaci cum consensu assignanda asserenda & supponenda est, quod si alia non assignetur, quam mediata ratione scientiæ mediæ, quæ supponitur, & mediorum apponendorum ex ea præfinitione, quæ concernit: sicut hæc antecedenter inefficacia sunt, atque cum effectu negatione esse entitativæ, & secundum totum intrinsecum sui possunt, ita & præfinito esse sine effectu præfinito absolute, & antecedenter poterit, ac erit natura sua absolute irritabilis: sicut auxilia, quorum tantum connexionem per hoc extrinsecus, & mediata connectitur cum effectu præfinito: siquidem eadem ipsa connexionem, & efficaciam respectu auxilij immediata, respectu præfinitionis mediata, nequit fortis, indissolubiliusque præfinito, quam auxilium effectui præfinito uniri, atque connecti.

4. Probat, ulterius, quia efficacia præfinitionis seu intentionis efficiaci consensus, illiusque cum hoc in statu absoluto connexio absoluta sunt: ubi primum ea intentio efficax consensus à Deo habetur, quin expectanda sit purificatio conditionis, seu mediæ absolute potius, per decretum eius executivum per hoc verè intentionaliter posterius: atque connexio scientiæ mediæ regulantis ipsam, vel electionem mediorum ex illa,

atque efficacia auxiliorum de se indifferentium ante absolutam positionem mediorum per posterius intentione illa decretum non est, nec effectum, adhuc logica sua illatione absolute deoult; & concernit: ergo efficacia, & connexio illa intentionis efficiaci cum consensu diuersa ab efficacia, & connexionem extrinsecam auxiliorum efficaciam nostræ scholæ, & scientiæ mediæ est, atque intentioni efficiaci, seu præfinitioni consensus propria, & intrinseca. Denique idem suppositum probatur: quia intentio, seu præfinitio illa efficax consensus, omnium de præsentis quæstione disputantium sententia, ita determinat ex parte actus primi Deum ad electionem mediæ efficiaci, huius determinate, si vnicum adsit, vel alicuius ex pluribus, si adsint efficaciam plura, ut ad huius, vel saltem alicuius electionem, & executivum decretum libertatem ipsi proximam non relinquat: atqui nulla intentio potest de se agere agens vllum liberum ad mediæ efficiaci electionem, ita, ut in mediæ efficiaci electione, & executione proximam libertatem non relinquat: ergo intentio Dei efficiaci, seu præfinitio consensus est intrinsece efficax, ac subinde intrinsece connexa cum consensu, nec solum extrinsece à mediorum efficaciam & scientiæ mediæ connexionem, quas supponit, vel concernit: quare reuertitur alter apud affirmantis sententiæ Doctores familiaris (nempe intentionem efficacem seu præfinitionem consensus, nempe intentionem in illum efficaciam, & connexionem; immo neque aliam, quam mediæ, seu auxilia efficaciam & conditionatam scientiam, quam concernit: habere) præclusus manet. Supposito hoc 2. sicuti & alius illis æque familiaris primo, ideo enim ex instituto utriusque probationem suscepit, ne æque vocis eorum solutionibus locus superesset vllus. Totæ ergo de re controversia est: An quia præfinitio, seu intentio efficax consensus cuiusvis, vel alterius effectus liberi scientiam conditionatam, ac mediæ indifferentiam de se, solumque extrinsecus efficaciam essentiali, sua vel supponit, vel concernit, ac proinde obiectivè à libera absolute consensus ipsius positione pendet, non secus, ac futuritio conditionatæ, eiusque scientiæ mediæ, quas supponit, vel concernit, ea præfinitio, eiusque intrinseca efficaciam, & connexio à nostro tandem absoluto consensu in sui absoluta positione pendat? ita, ut à nostra libertate, eiusque in exercitio apponendi absolute effectum præfinitum poterit pro natura priori impediri, ne fuerit: ac proinde absolute libertatis nostræ exercitio, quod supponit, nequeat officere: sicuti eadem de causa, nec auxiliorum efficaciam, nec scientiam, nec scientiæ mediæ intrinseca infallibilitas nostræ libertatis exercitio non officunt, quod eodem modo ad sui positionem supponunt. Quo circa miror Recentiores Complutenses, & sæpe à nobis impugnatos, aliosque in nostrorum auxiliorum efficaciam, & scientiæ mediæ, eiusque infallibilitatem cum nostrarum operationum absolute libertate componenda veratissimos, non aliter præfinitiones hæc cum nostræ operationis absolute libertate componi posse iudicasse, nisi admittendo præfinitionis eius iam positæ, atque à Deo conceptæ intrinsecam frustrabilitatem: negandoque subinde intrinsecam eius efficaciam erga consensum præfinitum & intrinsecam cum illo connexionem: quod cum prædicato seriæ, & efficiaci voluntatis diuinæ repugnat: de se se nimirum frustrabilem, & sine effectu præfinito tempore, quo præfinitus est, posse absolute subsistere: quia enim natura sua ea præfinitio infrustrabilis absolute est, atque efficax, & cum effectu præfinito connexa, scientiam mediam debet natura sua, vel supponere, vel concernere: quod si sibi in scientiæ mediæ omnino intrinsecam infallibilitatem necessario admittant, eamque; etiam in sui positione ab exercitio absolute nostræ libertatis pendat, semel tamen positam falli non posse aiunt, ac proinde eam fallibilem absolute esse mordicus negant, negareque Catholice debent: idem ipsum de præfinitionis intrinseca infrustrabilitate, quæ eius efficaciam, connexionemque intrinsecam cum effectu innititur dicere debet: atque eo solum intrinsecam præfinitionis infrustrabilitatem, & connexionem cum effectu præfinito non officere huius libertati, quia sicut infrustrabilitas scientiæ, & efficiaci auxilij consequens solum est, ob dependentiam futuritionis conditionatæ (quæ efficaciam

efficaciam auxilij constituit & ad scientiam mediam supponit) à consensu ipsius absoluta futuritione: ita etiam, & præfinitio, cuiusque intrinseca infirmitas. Quo super tota quaestione huius concerratur erit.

6. Potest autem consensus liber tripliciter à Deo efficaci intentione Dei præfinitibilis cogitari, vel secundum se, & substantiam solam consensus præfinitendo à mediis, atque etiam à consensu, seu effectus libertate: quæ intentio efficax, seu præfinitio præfinitiva apud quaestiones huius disputatores nominatur: vel præfinitendo simul media, seu auxilia, quæ habitura effectum conditionatè per scientiam præcognita à Deo sunt: vel ante medium electionem è suæ omnipotentiae comprehensione scit Deus sibi certo aditura, & præfinitenda. Primus modus præfinitendi per media libera scientia media (quam debet proinde supponere) regulatur. Secundus modus per illa præfinitendi effectum liberum scientiam mediam non supponit, sed solum eius effectus, & libertatis eius possibilitatem, & omnipotentiae diuinae extensionem, & amplitudinem totam, in qua auxilium aliquod contineri, cui quantumvis rebellis) creata voluntas consensura sit, si detur certo nouit, est pro eo signo, cui determinate consensura sit, non præfinitat: sed tamen scientiam mediam pro posteriori adituram sibi ante electionem concernit: quia intentio efficax, seu præfinitio est effectus liberi per media, quæ habitura effectum sunt, si donentur & pro posteriori signo infallibiliter à se cognoscenda præfinitat: unde ad aliquod ex illis, si plura sint, eligendum, atque apponendum ea intentione, seu præfinitio effectus liberi determinatur Deus. In hoc autem secundo modo præfinitendi efficaciter effectum liberum per media efficaciam, ac non aliter obtinendum siue præfinita scientia media siue pro posteriori connotata, aduerte præfinitio, siue intentionis efficaciam media ipsa voluit prætergredi debere, atque effectum ipsum pertingere, ut locus quaestioni sit iuxta suppositum 1. num. 1. Tertius modus præfinitendi siue efficaciter intendendi effectum liberum cogitari in Deo potest: quo, non solum substantiam effectus, sed & libertatem eius efficaciter intendat, eumque, ut liberum etiam præfinitat: quod, vel supposita scientia media dirigente, vel solum connotata ut diximus in secundo modo fiat: & quidem tertius hic modus nihilo præter voces à secundo modo differt, differuntque vnus, & alter primo, non solum obiecto (quod primi sola effectus liberi substantia est) sed in supposito one, vel connotatione necessaria scientiae mediae ad postremos duos, ut dixi, quia ad præfinitendam substantiam solam effectus nec scientiae mediae directio, nec connotatio necessaria est: immò nec ad illum ita præfinitendum potest deferuire magis quam ad vnum aliquid præfinitendum scientia alterius deferuiat.

7. Iuxta hos igitur modos tres vnuersum affirmantium possibilitatem præfinitionum erga effectus liberos creatos sententias apud nostrates inuenio. Prima eorum, qui illas regulatas solum per scientiam mediam admittunt, quia Deus propriè ad præfinitionem concipiendam media indifferentia effectum autem liberum habitura si apponantur, præuideat: atque ita demum per media illa, atque liberum effectum fore præfinitat atque efficaciter intendat: post modum verò ex iis necessario aliquid (si plura sint) eligat: deinceps executionem decretum medi illius atque effectus tandem positionem exequatur. Huius sententiae Patrones ex antiquis referre extra rem erit, cum illi, quotquot ante Molinam eiusque coactores scripsere, est auxilia de se efficaciam concordare reiecerint, reiecerintque proinde scientiae mediae fundamenta firma; eam tamen non ita in terminis, ut aiunt, vel conceperunt, vel explicarunt, ut eius vnus ad res hasce facili esse posset: ex Bannistis Dominicanis scientiae mediae infensis hostibus, est pro affirmatiua præfinitionum parte citari plures, vel omnes possent, eorum tamen, quia difficilior, patrocinium respuit opinionis huius Author Soarius noster 3. de auxiliis cap. 16. num. 2. eam docuit ipse cap. 17. & 1. de essent. prædestinat. cap. 8. num. 18. cap. 13. num. 9. Propter. de gratia cap. 1. à num. 13. & cap. 6. & 1. de consensu Dei cap. 16. & lib. 2. cap. 7. & opuscul. 1. de scient.

absol. futuror. cap. 6. num. 6. Tolet. in cap. 8. ad Rom. annot. 3. 1. Salmeron tom. 4. part. 3. tract. 14. Henricus de fin. hom. cap. 1. 1. Peter. in 8. ad Rom. Soarius in cap. 9. digressi. de prædestinat. Curiel in cap. 1. ep. 2. Petri conclus. 4. Mendoza Augustinian. quod lib. 6. q. 1. Scholasti. in 1. 2. secundo loco. Alexand. Pefant. comment. in 1. 1. quæst. 23. art. 1. d. 10. & 11. Arrubal. 1. part. 2. 6. & 69. est medius inter Vasquez & Soarium vult videri. Guadados 1. part. controu. 4. tractatu 11. d. 2. sect. 1. Ruz citat. d. 3. & tom. de prouid. tractu 2. d. 6. ad 9. multa eruditione, & discursibus, est plures pro se scietas, qui de prædestinatione ad gloriam, & fidem ante præfinita merita solummodo loquuntur: eam vero intentionem efficacem, seu præfinitionem eorum effectum, neque esse vquam posse mordicus defendunt: eidem sententiae subscribunt Fasolus 1. part. tom. 1. quæst. 13. art. 1. dub. 1. Tannerus tom. 1. d. 3. dub. 4. assert. 3. Ariaga citata d. 3. & 36. Franciscus Annatus celebri Apologia sua pro scientia media frequenter supponit, sicuti & Borial Apologia simili contra Hieronymum Vives Dominicanum, Quiros tom. 1. de Deo d. 64. sect. 3. & tom. 4. de elect. ad gloriam, Complutenses. Marciani Recatores Nobiles quorum frequens in scriptis nostris memoratio, atque vno verbo Recentiores nostri sent omnes, qui doctrinæ Procerum in re hac Theologia nostrorum, præsertim Molinae, & Vasquij non satis insisterunt.

8. Secunda affirmantium possibilitatem eiusmodi præfinitionum, ex parte, prima consentit: quatenus præfinitiones regulatas natura sua per scientiam mediam admittit: quatenus vero sententia illa reliqua per scientiam mediam præsuppositam non regulatas respicit, ut impossibiles, ipsi contradicunt: siquidem & præfinitiones quæ scientiam mediam non supponunt, ut ipsarum directum, sed eam tamen natura sua connotant, & concernant pro posteriori signo certo adituram (quia, ut diximus, si Deus respectu cuiusvis quantum rebellis, voluntatis auxilia, quibus consensura sit omnipotentiae adest, & pro signo posteriori eorum, & consensu sub illis, scientiam mediam sibi adituram nollit eum consensum non præfinitat) possibiles absolute, neque effectus præfinituri libertati absolute aduertat censet. Huius in terminis sententiae Patrones non vdeo; quamquam non dubitem primæ sententiae Doctores, si connexas hasce scientiae mediae pro posteriori signo ad futuræ præfinitiones fuissent meditari, eas etiam amplexuros, neque vltimos fuisse cum reliquis præfinitionibus vnuersum huiusmodi præfinitiones, ac illa ita per scientiam mediam regulata descendat: postea reuertent: certe Recentiores nostri, qui præfinitionem præfinitionem à mediis de se indifferentibus, & extrinsecus solum efficacibus, atque ad effectibus libertate decent, hanc sententiam omnino, vel admittunt, vel supponunt: siquidem ea tunc veroque simplicius præfinitionem suam præfinitionem defendunt: atque à superioribus, quæcumque pro sua vnienda cogitantur, clauas validiusque hanc secundæ sententiae præfinitionem, & defendunt, & propagant ut ex descendis patet.

9. Tertia demum affirmantium sententia, ad illas præfinitionibus effectus liberi, ut talis, seu per media extrinsecus solum efficaciam de seque indifferentia obediendi, addit: possibilem esse præfinitionem prolium de se à mediis ita solum efficacibus, ac de se indifferentibus, atque effectus libertate, & scientia media, quæ Deus, nullo eorum attento, neque intento, in actum, seu effectus liberi substantiam ferat: dummodo illam per media de se indifferentia solum extrinsecus efficaciam, quæ ex ea intentione eligat, exequatur: in hanc sententiam incidunt ex nostris aliquot: in quibus sepe à nobis laudati Marciani Recentiores eam maximeque illustrant promoueruntque: vi enim erant ingenti acumine, & consequenti filo præstantes, eorum acutius viderunt principia sepe omnia pro prima sententia, siue fundanda, siue tuenda à Soario, & assertis excogitata, huic etiam assensum, & promouenda inferuire. Nec dubito sententiam hanc à cunctis Theologis Dominicanis (Bannistis exceptis) qui pro parte affirmante præfinitionum harum compositionem

tem cum absoluta libertate effectus præfinitis referuntur virtute saltem traditam esse. Hi enim, cum scientiam, ut dixi, mediam non satis dispexissent, ac penetrassent, solummodo ex indifferentia, & indeterminatione mediæ ad Deo eligendorum, quibus effectus intentus efficaciter, & præfinitis exequendus tandem erat, ut eius absoluta libertas saluaretur, eam ipsius intentionem efficacem, & præfinitionem divinam possibilem, & cum præfinitis effectus absoluta libertate compossibilem iudicant: sunt autem Doctores isti quam plurimi, quos singulatim non recenseo, quia eos citatos invenies apud Valquez, Suarez & Heriaz: recitatos etiam apud Ruiz & Falolum supra. Dico autem Doctores præfinitos citatos Maiorem, Gabrielem, Oxamun, Guillelmum de Rubione in 1. d. 40. & 41. Catherinum, qui eam præfinitionem ad iustitiam, & gloriam respectu quorundam eximie præfinitorum (v. g. Deiparæ, Ioannis Baptistæ, & Apostolorum) admittit: quo aliam anteriorem præfinitionem iustitiæ, & gloriæ, quæ pura prædestinatio cunctis præfinitis communis non sit, & possibilem, & erga eos exercitiam recognoscunt. Nam Doctores alij, sicut, & Patres pro affirmatiua sententia citati electionem pro prædestinatione, quæ absque efficaci effectus intentione esset: per aduersarios potest, curantemque absque meritis nostris esse docent.

10. His omnibus sententiis quarta in hac questione sententia contradicit: omnem effectus liberi efficacem intentionem seu præfinitionem, quæ absolute eius positioni, & executioni præcedat, iudicans impossibilem. Pro hac a primo discipulo mei Theologi anno re exaltius quam sperare tunc possem, nullogue partium, sed veritatis (ut meum genus est) solius studio examinata fleti: tentatque ingenue, per amplius quadraginta annos, ac perpensis vtriusque rationibus, eutionibusque, cum ab alijs, tum à me pro vtraque parte excogitatis, in eadem sententia persisto: ac proinde ordinem intentionis, & executionis in decretis Dei efficacibus erga liberos effectus censco esse impossibilem. Hanc sententiam, præter citandos veteres, docuit Molina noster 1. p. q. 1. art. 1. 3. d. 1. m. 3. & 4. & in concordia ad q. 2. art. 1. d. 1. p. 1. q. 1. art. 4. d. 1. Valentia in controu. lib. de prædestinatione. c. 3. & 1. p. q. 1. & vltim. vers. in vbi dilemmati, vel sum prædestinatus vel non (quod placeat in vite dissolutionem, & desperationem egit) satisfactum non posse fatetur, si electio efficacis de se ad gloriam ante præfinita merita admittatur. Valquez, 1. p. d. 89. tota assertens c. 2. doctisimè Hispania, Germania, & Gallicis viis hanc sententiam probari: cui insitit d. 98. c. 10. & 3. p. d. 1. c. 10. & 1. Franciscus Turrianus, opuscul. de prædestinatione. Leonard. Lessius d. hac de re integra, assertens scilicet. 2. probat. 9. Alen. Albert. Magn. Bonau. & coetaneos à se Consultos Sapientissimos, Bectano 1. sum. Theolog. cap. 1. q. 4. Salas in manuscr. de gratia tractatu 1. d. 1. 14. sect. 2. referens Aureolum, Valdeni, Adamum, Medinam vtriusque, & Ludouicum Legionensem, & vltique ad Doctores triginta, ut ait Heriaz iam citandus, Albertus Pighius 8. de libero arbitrio. c. 2. Ruard Tapart. 7. §. Nec re ipsa. Hieronym. Osborn. de iustitia Ioanni. Ekius in Crisostomi. cap. 9. Card. Contareus apud Less. citat. sect. 2. Driedo de concordia liberi arbitrii, & prædestinationis p. 1. c. 3. ad 3. Bartholomæus Camerarius, Dialog. Cathol. cap. 1. Ioannes à Bononia & Franciscus Carthagen. tract. de prædestinatione. H. rize d. 7. cap. 5. num. 28. d. 1. 9. cap. 2. d. 3. capite 4. Gamachæ 1. parte, quæstione 23. cap. 6. aliter. 2. Ioann. Præpositus ad 1. part. q. 23. art. 8. dub. 8. 1. §. 1. Alarcon. 1. part. tract. de prædestinatione. a cap. 6. & Magister meus Didacus Daza, quo nemo profundius rem hanc penetravit.

CERTAMEN II.

Causa libera memorata definitio, & quantum ad rem hanc opus est, ab aliquorum ericis extricata.

1. Cum hic, ut diximus, quæstionem hanc vniuersim versemus: neque ad specialem quæstionem de efficaci antecedenti electione hominum ad gloriam, ut præmium & coronam ante absolute eorum præfinita merita in tempestive descendendum sit: ex generali principio de euerione libertatis effectus præfinitis per eiusmodi antecedentem ipsius intentionem efficacem agendum hic erit: in actis scilicet, atque ad controuersie prædestinationis specialioribus principiis, quibus intentio efficacis, sue electio ad gloriam, & præmium, & coronam impugnari solet: ut autem id clarius ostendatur memoranda hic est statuta causæ seu potentie in actu primo definitio tom. 1. de Deo vno controu. 3. d. 1. q. 7. certam. 1. atque à Philosophis, & Theologis omnibus, præsertim nostratibus indubitata: Est enim Aluarez, & Tullius (vri eorum intererat) in dubium illam vocare voluerint alicubi, tandem eam absque viliis à se tentatis limitationibus admittunt, vel inuiri: ut ea quæst. iporum verbis recitatis monstrauimus. Ea vero definitio sic habet: *qua positis omnibus requisitis ad operandum potest absolute operari: vel non operari: ut, scilicet, causæ seu potentie liberæ essentia stet in absoluta eius ad vtrumvis indifferente potestate: cum autem indifferenti, ac indeterminate potestate in actu primo determinatio in actu primo, seu necessitas ex parte actus primi apponendi alterum determinat extremum, ac subinde non apponendi alterum cum ipso impossibile; aduertetur: fit ut omnis antecedens necessitas, & determinatio ex parte causæ & potentie in actu primo se tenens ad alterius extremi positionem vel negationem determinat causæ, & potentie in actu primo libertatem euerat: ac subinde, & effectus, qui à causæ suæ libertate in actu primo liber extrinsecus solum esse potest: inde absque controuersia etiam, sic libertatem, & causæ, & effectus proximam omnis necessitatis antecedentis atque ex parte causæ, & actus primi se ad effectum tenentis exclusionem includere.*

2. Est autem hic duplicis necessitatis nempe antecedentis (quæ & simplex, & absoluta à Patribus, & Theologis dicitur) & consequentis: & sequentis (quæ secundum quid, & conditionata dicitur ab eisdem) duplex rependa definitio, ut cuius generis necessitatem præfinitis actus inducat præfinitio, dignoscatur: an antecedentem potentie, & effectus præfinitis libertati aduersam, cuiusque proinde exclusio ex parte actus primi ad vtriusque libertatem debeat supponi: an sequentem, seu consequentem quæ neutrius libertati officiat: & quidem antecedentem, simplicemque, & absolutam operandi necessitatem Boëtius definit 5. de consolati. Prosa 6. vbi vtrumque distinguit eam esse *qua cogit operari, sine incideri in opposito ibi exemplo: quod ipsum erit vniuersim loquendo, qua cogit operari: quam definitionem eisdem verbis tradidit Anselmus 2. Cur Deus homo cap. 18. & 1. de concordia nostræ libertatis cum Dei præscientia, & prædestinat. cap. 1. à col. 2. tæque quæque atque iisdem locis periphrasi alia, atque alia, quæ causa est ut sit res: seu quæ facit rem esse, & cap. 2. quæ præcedit rem, & facit: sunt vero notanda illa Anselmi verba excitata col. 2. *qua cogit vel prohibet rem esse, vel non esse, & sequenti c. 2. quæ cogit voluntatem ut faciat, vel ut fiat resistit: consequentis vero definitionem, iisdem Patres locis eisdem tradiderunt: quæ rei posteronem non præcedit: qua non est causa, nec sitis ceteris, aut prohibet, aut insuperabiliter resistit, ut res sit vel non sit: sed solum rei positionem sequitur. & supponit: quæque solum necessitas, qua id quod est necesse est esse, nec potest non esse ex suppositione quod sit: quia esse**

ne non esse simul repugnat. Hæc è fufus recitatis horum Patrum testimoniis tomo primo de Deo vno controverfia 3. d. 1. quæst. 2. certamine 4. carplimus: quibus definitionibus concordant Patres omnes testimoniis plurimis datis eadem quæstione, certamine 1. 2. & 3. & plures etiam certamine quarto, & fequentibus, ubi argumentorum ab authoritate Patrum efformatorum certamine quarto adhibitis ab hæreticis, & Recentioribus Dominicanis Thomistis solutiones ab authoritate etiam Patrum difficimus.

3. Etsi autem hæc ita, vt uniuersum sonant, certa, atque à nostris Doctoribus recepta primitus fuerint; iuniores ex Soaritis præfinitores subtiles, quoad exclusionem principij ex parte actus primi præsuppositi, & necessitantis causam ad vnum extremum (ob suam essentiali connexionem cum illo, & repugnantiam sine impossibilitatem principij illius cum extremo opposito necessariam, vt potestas proximè indifferens ad vtrumvis extremum, & causa in actu primo proximo libera seruetur, non adeo uniuersum accipiendam esse volunt: sed solum de exclusionem principij necessitantis influxum proximo, & proprio voluntatem ad alterum extremum; non autem mediâtè solum, proprium autem influxum vocant physicum, (ego autem pro ipsis addo etiam intentionalem, quale est obiecti, & cognitionis, ne eos angustiori loco adoriar) principiorum vero mediatorum, quantumvis de se determinatorum, & essentia sua connexionum cum extremo altero, atque cum eius opposito impossibilitatem libertati, & causæ, & effectus liberi non officere, neque necessitatem operandi antecedentem, siue absolutè, & simpliciter talem, ipsi afferret: ceterum extremum hoc (quod aliis longè difficilioribus de incarnatione in via Vasquez etiam componendis cogitaueram primus) apertè contradicit definitionibus necessitantis antecedentis, & absolutè, ac simpliciter talis recitatis numero secundo ex Patribus: etenim principia omnia, quæ de facto prioritate naturæ effectum, siue extremum alterum, quouis gradu, etiam remotissimo, præcedunt, etique de se, & entitate sua ita connexa sunt: vt sine illo, vel cum opposito extremo esse in se repugnet, habent, afferuntque extremi, cui ita connectuntur, necessitatem, quæ illius positionem præcedat, prohibeatque, ac resistat eius oppositum extremum, siue contrarie, siue contradicte: esse: ergo principia mediata, quæ de facto, etiam remotissimè, præcedunt connexa de se, & entitate sua, cum altero extremo, atque incompossibilia cum extremo opposito, habent, afferuntque antecedentem absolutam, ac simpliciter talem illius extremi necessitatem; ac subinde eorum, nec solum principij proximè influentis exclusio supponi ad potentiam, seu causam liberam prorsus debet. Confirmatur: quia omnis necessitas essendi effectus cuiusvis ex Patribus Philosophis, & Theologis omnibus, vel est consequens, vel antecedens: quin tertia, seu media alia necessitas illius agnita hæcenus ab aliquo fuerit: atqui necessitas effectus ex principio remoto connexo de se se cum illo, & incompossibili cum extremo opposito proueniens, non est necessitas consequens: ergo est antecedens: & cuius proinde exclusio ad libertatem proximam causæ, & potentie liberæ, ac subinde effectus liberi debeat ex parte actus primi supponi. Probatur minor: quia necessitas consequens ex Patribus Theologis, & Philosophis est: quæ rei positionem non præcedit sed prouenit ex suppositione, quod res vel effectus sit: seu quæ id, quod est, quamdiu est necesse est esse: quia esse, & non esse simul non potest: alii necessitas effectus ex connexionem essentiali principij remoti cum ipso non prouenit ex suppositione, quod effectus in se sit, nec est necessitas sola, quæ id, quod est, quamdiu est, necesse est esse: quia nequit esse, & non esse simul: ergo non est necessitas consequens, vt in minori allumebatur.

4. Probatur tertio. Nam prædestinatio non solum apud Patres, sed apud rationales omnes, principium, & causa remota est, cum boni operis, tum, remotior adhuc, gloriæ, ad quam per illam prædestinantur rationales creature: & tamen Patres non inde eam cum libertate consensum, & gloriæ per illum obtinende à prædestinato conciliant, quod remota eorum causa; &

principium, nec proximè influens sit, sed prædestinatio eorum positionem nullatenus absolutam necessitatem præcedat, sed potius liberam eorum à prædestinatio absolutam positionem sequatur, nec faciat, eger, aut resistat, vel prohibeat eos effectus ex parte prædestinatio non absolute, vel non potest, vt ex Boethio, Anselmo & Patribus reliquis recitabamus: ergo ex remotione principij connexi cum effectu inducentique necessario illum ratione connexionis essentialis cum illo, & incompossibilitatis cum extremo opposito non saluatur causæ, & effectus mediati libertas: confirmatur & probatur quæto: ex Patribus cunctis, qui fatalem præfinitorem Philosophorum necessitatem, & hæreticorum prædestinationum respuerunt & constanter impugnauerunt, vt scolasticorum operationum libertatem asserant: cum tamen verum, & hæreticorum prædestinationem principia remota esse, & ab hæreticis, & Philosophis, & à Patribus eos impugnantibus indubitato cognoscitur: quare necessitatem effectus ex principio, & causa remota, nec proximè influente allatam, & inducentem cum eam, & potentie proximæ libertate pugare, vt exploratum de se, ac terminis ipsis notum supposuerunt, & quibus subtilius idem Recentioribus ita distinguunt, & Soario principium hoc uniuersum, etiam, vt necessitatem ex principio remoto venientem comprehendat, cuiusque necessitatem exclusionem ad libertatem proximam causæ, & effectus adeo per se notum est, vt eius reuerentia Soarius subobscure, Recentiores autem expressius, vt consensum, seu effectus efficaciter intantum ac præfinitum absolutam demum tueantur libertatem, antecedentem intentionis, ac præfinitorem diuinitatibilibitatem satis absurdè, & iniuncte illam efficaciam repugnantem admiserunt. Quinto cum doctrinam impugno: quia ratio impediendi alterum extremum ex parte actus primi, ac proinde causæ proximam libertatem, etsi in principio proximè influens determinat, & determinante ad vnum extremum, & incompossibili cum extremo opposito inueniatur, de se tamen abstractit: siquidem ratio impediendi ex parte actus primi vnum extremum abstractit ab influxu immediato in oppositum extremum: vt patet in impedimento compediti in loco, quo est influxus physico, nec cauatur nec conferunt; & tamen ad quietendam, & ambulandum potentie progressus, & alterutrum aspectui libertatem ex parte actus primi aboleret: eo præcisè, quod ambulantium acutum, quieti oppositum prohiberet, & impediret idcirco Anselmus, Patribus reliquis consensum, super citatus, non solum dixit prædestinationem non autem necessitatem absolutam effectus quia non eger, nec resistit, sed quia, nec prohibet, nec resistit rem esse, vel non esse: quibus aliud impedimentum ex parte actus primi libertatis potentie, & effectus diuersum ab influxu proximè, puerque impeditum ac resistitum alteri extremo distinguit, & agnoscit.

5. Probatur quarto uniuersali argumento à priori: quidquid est impossibile per aliquam naturam positam, nequit fieri possibile per aliud ipso natura positam, nisi per posterius hoc auferatur illud prius, vel ab eo id, ratione cuius ipsum reddebat impossibile: aut ex efficacia, & necessaria connexionem causæ remotæ cum vno extremo, redditur alterum extremum ex illo, & per illud prius absolute impossibile: ergo, nisi eius principij remoti (seu, quod est idem, ipsi identificate connexionis cum effectu opposito) ablatione, nequit eius oppositum esse absolute, & antecedenter possibile: ergo illius principij remoti, ac necessitate connexionis ipsi identificate exclusio requiritur ad proximam absolutam, & antecedentem ablatum, ad proximam oppositi possibilitatem: quod ipsum est requirit exclusionem principij remoti necessitatis de se connexi cum effectu ad absolutam, seu, libertatem indifferentem ad vtrumvis potestatem, seu, libertatem in actu primo. Quinto probatur conclusio, & demonstratur quarti argumenti antecedens: ex quo legitima, & irrefragabilis erat eius consequentia: quæ indifferens potestas proximè influens principij ad vnumvis extremum persistente principio remoto de se necessario connexo cum extremo altero, ac subinde interducatum

& repugnante de se cum eius opposito, est potestas ad coniungendum duplex contradictorium: nempe, extremum alterum impossibile cum principio illo remoto, vel cum effectu, cui hoc essentia sua connectitur, quæ non physica ad utrumvis potestas, sed proflus chimærica est: quare, si sit ex parte actus primi principium illud remotum, exclusum, vel à principio illo proximo in sui existentia dependens, nec aliter, nisi eius exercitio positum, nequit non, & principij proximi, alias indifferens, atque effectus libertas aboleri. Dices primo necessitatem illam effectus, & impossibilitatem extremi oppositi esse remotam, cui non contradicit, nec repugnat, nisi remota indifferencia, & possibilitas extremi oppositi, non autem proxima indifferencia, sicuti neque differentie remotæ causæ de se liberæ ad utrumvis, repugnat proxima necessitas illi ex determinatione, & connexionem necessitatis principij proximi cum extremo altero superuenientis. Contra tamen: quia id, quod de se indifferens est idem ipsum in se manens potest extrinsecus, & ex accidenti impediri, ac indifferenciam, seu libertatem in actu primo absolutam amittere, quia intrinsecam suam perdat entitatem, siquidem ultra hanc impedimentorum exclusionem ex parte actus primi ad alterum extremum requirit, ad absolutam ad utrumvis potestatem; aut principium quodvis de se, & essentia sua connexum cum altero extremo, & cum eius opposito impossibile, quædam in se manens, nequit non & illi connecti, & huic repugnare, è cuiusvis extrinseci adiunctione, magis, quam ex eius adiunctione suam essentiam mutare, & amittere, ac sine seipso esse.

6. Evasiones alie de connexionem præfinitionis non ratione sui sed mediorum proximiorum de se indifferenciam, quibus exsequendis proximè est effectus liber efficaciter intensus ac præfinitus: quæ logica solum est, non physica; ac proinde, nec ex parte actus primi natura præcedens, vt libertatem in actu primo absolutam impedit magis, quam auxiliorum efficacia, & scientia media, quæ intentio, & præfinitio illa regulatur, diffunditur ex certam. i. à num. 3. ubi ostendimus præfinitionem eiusmodi, essentia etiam sua regulatur per scientiam mediam intrinsecam absolutam efficaciam habere, & ratione illius essentiale connexionem cum effectu præfinito; nec solum extrinsecam illam efficaciam, & connexionem, quam ex efficacia, & connexionem logica mediorum, & scientie media, quæ natura sua regulatur, supponit, quaque proinde extrinsecus afficitur. Evasiones autem istæ confundere volunt intrinsecam hanc connexionem præfinitionis cum effectu præfinito intentionem, cum connexionem illa extrinsecam mediorum secundum se, & executivam, cum tamen valde diversum sit id, quo irresistibiliter connectitur natura, & essentia sua, ab eo, per quod mediatur exequitur. Alia item solutio quod à scientia media in sui positione præfinitio illa pendeat: ac proinde possit atque, atque scientia media, purificata etiam conditione, ab exercitio absolute libertatis impediri: quare nec magis eius necessitatem, & connexionem posse natura & causalitate absolute præcedere effectum præfinitum, quam scientia media & purificatio conditionis ipsam absolute præcedant principium, quod fuscè hæcenus à numero tertio statui-mus de necessitate exclusionis principij remoti de sese necessario physice, & intrinsecè connexi cum altero extremo indifferencia, non debilitat; sed negat tale principium esse præfinitionem consensum; cum sit à potentia absolute impeditibile, ac proinde, & eius intrinsecæ connexionis: quare, nec fit adhuc remota illa sua prioritatem effectum præfinitum absolute ordine natura, & causalitatis antecedens. Hoc inquam principio huic hostio, quod de necessitate natura præcedente, remotè etiam est, aduersum non est, sed diversum effugium: quod adhuc intrinsecè, & essentiali connexioni eius quod effectus, alias libero, absolute quovis natura gradu præcedit, minime satisfaciatur. Ne vero ex præsuppositione efficacie mediæ indifferens de se, & scientia media præsuppositæ extrinsecæ solum connexionem errorem quis, vel æquiuocationem, vt ideo dependentem in sui absoluta positione præfinitionem ab exercitio absolute libertatis in præfinito effectus appositione, non secus ac scientia media ac conditio-

Christoph. de Ortega, de Deo Vno. Tomus II.

nata eiusdem effectus futuricio, patiat: ac proinde eius antecessione absolutam potentiam & effectus libertatem non magis, quam scientia media eam præfinitionem regulantis, ledi posse: principium aliud æquæ certitudinis, ac præmissa reliqua, statuendum est.

7. Suppono ergo demum: præsuppositionem futuritionis conditionatæ contingentis, ac scientie mediae de ipsa satis non esse, vt in quavis alia rerum, & conditio-nem perititiam, & hypothesi contingens illud futurum sit, si enim in hypothesi alia ponatur cum principis illis de se cum alteruto extremo comparabilibus ac indifferens, aliquid aliud connexum essentia sua cum altero extremo determinatè, & impossibile cum alio extremo illi opposito, contingens conditionatum extremum illud, cui illud aliquid in hypothesi additum connectitur, minime sub ea tota hypothesi erit: etsi sub alia, cui connexum illud de se cum altero determinatè extremo non adesset, contingens conditionatum verè foret. Pater hoc de se, & in eo, qui non compeditur libere conditionatè quiesceret, si autem in hypothesi compedes etiam apponantur, non libere quiesceret conditionatè, sed quiesceret necessitati: item qui visendi amici carcerati causa esset libere carcerem aditurus, sub hypothesi quod lictoribus, & satellitibus comitatus, ne viam recusare posset, ac refugere, carcerem necessariò adiret, ac ingrederetur: item, qui sine prædeterminatione physica libere consentiret, sub illa consentiret necessariò: pono autem, vt affirmantium euasione locum obtineret, prædeterminationem ad consensum non esse paritè constitutum causæ liberæ creata in actu primo (vt Thomista volunt) sed supererogatoriè, & ultra necessaria principia ad consensum (vt affirmantes aduersarij cum pluribus possibile iudicant) à Deo concedi: quod autem proximum principium, ac non remotum consensum physica prædeterminatio tunc esset, parui ad præfens suppositum refert, vt patet: imò inane absolute est, vt constet ex dictis à numero tertio ad sextum inclusiue, inde verò aperte, & euidenter constat dependentiam futuritionis contingentis, & liberæ conditionatæ effectus cuiusvis, ac subinde scientie mediae de ipso, ab absolute effectus eadem futuritione esse ab hac absolute futuritione ex purificatione hypothesi eiusdem, sub qua futurum conditionatè contingens, & liber effectus ille esset, ac fore conditionatè præfinitus per scientiam mediam fuit. Ratio est clara: quia, etsi ex purificatione alterius hypothesi non omnino eiusdem, vel saltem liber, effectus ille absolute non esset, futuricio tamen eius conditionatæ sub illa hypothesi, sub qua talis esset, nec omnino eadem purificata est, ac scientia media de ipsa, saluæ & constantis veritatis consistenter. Ergo tota dependentia futuritionis conditionatæ contingentis, & liberi effectus, ac subinde scientie mediae de ipso ab ipsius absolute libertate, & contingentia purificata conditione & illa ipsa hypothesi purificata proflus eadem, nihilo immutata, sub qua conditionatè contingens & liberum esset ac ita fore per scientiam mediam præfinitus est, solummodo esse potest. Pater consequentia: quia dependentia omnis alicuius ab alio, ab eo solum esse potest, quo posito: illud aliquid subsistit, & eo ablato aufertur: vnde fit, quod, si absolute purificetur, & apponatur ultra hypothesin ex indifferenciis principis, & conditionibus omnino compactam & sub qua contingenter conditionatè futuritus effectus visus est, aliquid aliud principium, seu conditio ex parte actus primi, & hypothesi purificatæ se tenens, & de se connexum, ac determinatum ad effectum illum, & hypothesi indifferenciam, & effectus libertatem absolute euertat, vt patet: manente tamen huius conditionatæ, sub hypothesi proflus, & adæquatè eadem libertate.

8. Quoniam verò & in statu absolute consensum, & prædestinatam, saltem providentia apponendum, & futuricio conditionatæ contingens sub tali auxilio, eiusque scientia media præcedit, quæ tamen ex parte hypothesi posita non sunt, vt ex prædeterminatione auxilium doneatur, eoque absolute posito ex continuo utriusque inferatur inuitabiliter consensus absolute futurus: explicanda est connexio, quæ in eo absolute coniuncto, quod absolute præcedit natura consensum cum

X 2 absoluta

absoluta huius existentia, intercedit: ne iuxta proximum notatum ex precedentia scientia mediae ad auxilij collationem, & consensum absolutum huius absolutae libertatis videatur eueri: in hanc difficultatem recens Theologiae auditor primus incidit: qua postea videtur Doctos, & acutos recentiores multum diuicari; cum tamen re penitus penetrata, nec parum vexarentur: etenim nec scientia media sola, nec coniunctum cum auxilij, & hypothesi indifferentis de se se purificationem cum absoluta effectus futuritione connexionem habet physicam: scientia enim media sola cum futuritione conditionata, quod obiectum ipsius praesuppositum est, connexionem solummodo habet: cum autem purificatione conditionis essentiam suam non variet, nec mutet eius purificationem absolutae effectus futuritionis ipsa secundum se non conuenit: ut nec illius accessu consensum absolutum scientia illa media formaliter representat. Sed nec coniunctum ex utraque: quia nec purificata conditio adiuncta connexa physice cum futuritione, adhuc conditionata, nec cum absolutae effectus est: unde, & coniunctum totum secundum omnem sui partem, & aequale sumptum de se se physice inconnexum est. Dices, etsi, tam scientia media, quam conditio purificata secundum se spectata nullam connexionem cum absoluto consensu habeant, atque in coniuncto illo inuariatae essentialiter persistant, tamen in coniuncto illo connexio aliqua est cum absoluto consensu, ut implicet suae hoc illud coniunctum physice persistere: ergo nil praestat argumentum. Respondetur negando suppositum antecedentis: etsi enim scientia media nullam omnino physicam connexionem cum absoluto consensu habeat essentia sua, quam, neque adiuncta purificatione conditionis representat; habet tamen cum consensu conditionato essentialem, ac subinde aliquam connexionem ratione illius, inchoatam, siue conditionatam, si purificetur conditio: logicam scilicet, ut eam conditio futuritio habet, cui scientia media connectitur, & quam ideo nequeat non mediate participare, & quae purificata conditione transeat in logicam connexionem absolutam. Tota ergo connexio coniuncti eius, ea solum connexio extrinseca ipsi est, quam habet futuritio conditionata cum absoluta effectus futuritione: quam quidem physice non infert; siquidem idem effectus physice, & entitativus est utroque statu futuritionis, solum, quoad statum, diversus: & statum quidem verificationis solum, non vere dependentiae, connexionis, & influxus, seu prioritatis naturae, quae eiusdem ad seipsum esse non potest. Itaque solum est connexio futuritionis conditionatae ad veritatem futuritionis absolutae posita conditione, logica, & consequentia: quatenus futuritio conditionatae veritatis prioritate, maioris universalitatis prior, quam absoluta futuritio, purificata conditione ab absolute futuritionis veritate obiectivae priori pendet: ideo enim futuritio conditionata contingens est: quia purificata conditione absolute contingens erit; non autem contra: unde, cum conditio purificetur, (quo solum casu praediari absolute contingentis libertati poterat) status conditionatus consequens est, & absolutam contingentis libertatem supponens, cui proinde nequeat officere.

9. Hinc apparet scientiam mediae praecessione, cum ordine praedestinationis consensum de facto auxilium effectusque contingens a Deo absolute obtineretur, nullatenus huius absolutae libertati obesse, nec hypothesim, quoad contingentiam effectus immutare: cum prorsus, quatenus physice ad ipsum praecedit, & conducit, indifferens sit; neque ex eo, quod ex scientia media donec auxilium diversimode voluntate in ad consensum moueat, ac sollicitet, atque ex simplici intelligentia donatum ad eundem sollicitaret, & moueret: quare, etsi utilis, ac necessaria scientia media sit ad Dei praedestinationis securitatem, ac praedestinationis infallibilitatem, & certitudinem; ad effectus vero contingentis influxum, & libertatem absolute illius positionem impertinenter se habet: ac proinde, quoad eius contingentiam, siue conditionatam, siue absolutam, non magis variat hypothesim, cui additur, vel aufertur, quam si eidem hypothesi addatur hominis, liberè sub ea hypothesi consentiendi, gladius vel galerus, nihil prorsus in eum con-

sentum influentes: cum autem coniuncti ex scientia media & conditionis absolute posita, & purificata cum effectu connexio intrinseca non sit, sed extrinseca a futuritione conditionata, ubi purificata conditio est, motu accepta, immò eadem, nihilque diversum, ut dicimus, & patet, quia è sola futuritione conditionata, & purificatione conditionis ex scientia simplici intelligentiae eadem ad futuritionem contingentis absolutae consequentia deducitur, atque ea logica solum & consequentiae connexio, & necessitate solummodo consequente & ex suppositione absolutae contingentiae effectus sit, (ut etiam ostendimus) sit plane eiusdem effectus libertati derogare minimè posse. Derogare vero quantumque necessitatem, & connexionem physicam intrinsecam, atque identitatem cuiuscumque principij, aut conditionis physice antecedentis, naturaeque & causalitatis prioris; quae omnia notata, ad veram quantitatē huius, & aliarum difficultatum affinium in schola nostrae principijs, decisionem habenda praeculis semper sunt: sed aiunt tamen acutuli, nescio qui; physice causalitatis connexionem rite, recteque coniuncto illi scientiae mediae dirigentis auxilij collationem, & absolutae positionis, & existentiae auxilij denegari, in nostris principijs, cum absoluto consensu, at vero absolutam physicam coniuncti illius realiter à consensu absoluto distincti connexionem negari à sano homine minimè posse: cum nil aliud physica connexio cum alio realiter diuerso sit, quam, illud sine hoc esse physice non posse: ac subinde ex illius physica existentia legitima illustratione huius existentiam physicam inferri: quod in coniuncto scientiae mediae, & purificationis conditionis aperte inuenitur: id autem sine connexione physice causalitatis reperiri in coniuncto illo posse respectu absoluti consensu patet; siquidem in praesentia absoluta (& mille alijs) physica cum sui obiecti absoluta futuritione connexio, non autem physice causalitatis inuenitur: verum in iis, quae quovis gradu natura praecedunt connexionem physicam quae causae, seu causalitatis cum posteriori, & effectu non sit impossibile esse hactenus ostendimus neque praesentiae exemplo, quae suo obiecto posterior est, vltimo alio poterit, adhuc apparet instari: distinctio autem physica extremi, quod acquirit sine physica alterius existentia physice existeret, si intrinseca ipsi connexio, & immediata cum illo sit physica esse coniunctur; focus si extrinseca, mediata, & ratione alterius, quod concernit, solumque logice cum extremo illo connectitur, ut de coniuncto illo respectu consensu absoluti ostendebamus, docentque nobis omnes, qui necessitatem absoluti consensu in coniuncto illo inclusam, non physicam, sed logicam, & consequentiae vocant.

CERTAMEN III.

*Quarta sententiae negativae conclusio
prima contra praescidentem praesumptionem demonstratur.*

1. Si prima conclusio: praesentio praescidentis à mirabilis liberis, atque ab effectus libertate nec necessitatem mediam proinde concernens natura sua, vel, ut sui regulam supponens, effectus aboler libertatem. Probatur contra pauculos recentiores: quia posita praesentio praesentia nulla est in voluntate, siue agente libero potestas ad ponendam omissionem effectus ita praesentis ergo neque vlla in actu primo libertas, sed omnino necessitas, & determinatio voluntatis ex parte actus primi ad effectum ita praesentium: consequentia patet ex definitione causae, vel potentiae liberae datae, & explicata certam, secundo quae in potestate essentialiter constituta, & indeterminata ad vtrumvis essentialiter constituta, & determinatione ad vnum; atque impotens absoluta ad extremum alterum prorsus aboleretur. Antecedens

redens probatur: quia posita præfinitione non est potestas in voluntate ad ponendam negationem effectus ita præfiniti cum eius præfinitione, siue in sensu composito præfinitionis; alioqui carere effectui præfinito eius præfinitio posset: id quod intrinsece eius absolute efficaciam, & essentiali connexioni demonstratis certam. 1. à num. 3. contradicit, sed neque est potestas in voluntate ad ponendam effectus ita præfiniti negationem in sensu diuiso, nisi sensu Thomistico, & abusu; abunde à nobis impugnato tom. 1. de Deo vno, d. 3. quæst. vlt. & qui tantum est, atque, si non adsit ea præfinitio: quæ conditionata potestas est, non absoluta ad absolutam effectus libertatem requisita: & conditionata, quæ ex parte subiecti absolute, est ex parte obiecti conditionata, non adsit, solumque ellet, ex parte adhuc subiecti, si præfinitio abesset: unde euidenter potius ostenditur eam præfinitionem potestatem ad ponendam ita præfiniti effectus negationem prorsus euertere: cum, nisi ea præfinitio, sicuti, & quavis necessitate essentem libertatem causæ absolute sublata, esse ea potestas minime posset: ergo nulla est potestas in voluntate eiusmodi præfinitione posita ad apponendam negationem effectus ita præfiniti. Patet: quia ultra potestatem causæ libere ad ponendam præfiniti effectus negationem in sensu, vel composito, vel diuiso præfinitionis posita præfinitio ipsius, nulla potestas esse, exco- gnitive, nisi scilicet potest: iam vero, quod nec in sensu diuiso, non Thomistico, sed vero, & ad rem vtili, nulla sit posita præfinitione præfata ad effectus ita præfiniti negationem apponendam ex parte voluntatis in actu primo potestas, probatur aperte: quia eiusmodi potestas est potestas voluntatis ad auferendam, & diuidentem ad negationem effectus præfiniti, vel (propius loquendo) impediendam præfinitionem, ne ex parte actus primi fuerit per exercitum absolutum liberum suæ potestatis indifferens absolute exercitum in appositione effectus ita præfiniti: atqui hæc potestas nequit esse in voluntate: ergo nec potestas ad negationem ita præfiniti effectus in sensu diuiso præfinitionis non scilicet, sed vero, & ad rem vtili. Minor proxima probatur: quia ea potestas in sensu diuiso præfinito, seu impediendi ne fuerit ex parte actus primi, atque diuidenti ex parte illius antequam ex parte illius ellet, præfinitionem effectus præfiniti ad negationem eiusdem effectus præfiniti, solum esse potest cum præfinitionis pro illo priori posito, & antecessio ab eiusmodi exercitio absolute libero voluntatis in apponendo effectui præfinito pendet: atqui præfinitio omnino præfinitens à mediis liberis, effectusque præfiniti libertate, adhuc conditionata, sub quavis hypothese effectus præfiniti scientiaque media illius, nullam dependentiam, imò nec dependentiam vmbriam, ab exercitio vilo libero voluntatis in apponendo effectui præfinito, non solum absolute (vt opus reuera est) sed nec conditionato in sui positione pro priori actus primi, & antecessio habet: cum ab his omnibus independentem eius præfinitio à Deo concipitur, & habetur: ergo neque est in voluntate potestas, in sensu diuiso vero, & ad rem vtili, seu diuidenti præfinitionem ad negationem effectus præfiniti.

2. Respondent primo Recentiores in voluntate esse potestatem coniungendi negationem effectus ita præfiniti cum sui præfinitione secundum se præcise sumpta, secus vt coniunda cum mediis efficacibus: sicuti, & est ad negationem effectus liberi, ad quem quis à Deo prædestinatur prædestinatione sola spectata, secus coniunda cum mediis efficacibus. Præclusa tamen solutio hæc absolutam consensum de sese, mediisque inspectatis intrinsecè, atque essentia sua efficaciam, & connexionem physicam cum effectui præfinito habere, ac subinde cum eius negatione impossibilitatem, quam quidem prædestinationem non habet: quia effectus, ad quem prædestinatus, voluntas efficax non est, sed eius efficacia erga medium est, nec ad effectum, vt obiectum etiam efficaciter voluit, porrigitur: ac proinde solum rationem efficaciam mediorum, & scientiam media, cui ad sui instrumetum inmittitur, connexionem logicam, sicuti, & medium efficaciam, mediaque scientia, qua diiungitur ad

prædestinandum Deum, cum effectui absolute, solum modo habet, & quæ potestatem physicam absolute & simpliciter talem non lædat, quia consequens, ad huc cum mediis efficacibus coniuncta, solum est nec, si antecessio in eo coniuncto, vel præfinitio- nis, vel prædestinationis, & absolute necessitas, & connexio cum effectui præfinito, vel ad quem prædestinatur, & impossibilitas cum eius negatione admittatur, saluari eius libertas in nostris & certis principiis potest, vt ex dictis tam hic, quam tomo primo, de Deo controuersia 3. disputatione prima, quæstione vltima, villatenus potest: quare responsio hæc ex eorum principiorum impenetratione procedit.

3. Idcirco laudari à nobis sæpe Recentiores subiles, & Commagistri nostri Marciani respondent: Non esse in voluntate potestatem coniungendi negationem effectus ita præfiniti cum eius præfinitione præcise sumpta, vt præfati Recentiores aiebant, esse tamen potestatem absolutam ad impediendam præfinitionem, ne pro priori suo natura poneretur, ac præcederet per liberam negationem effectus in sensu diuiso, quam primi non adeo acuti Recentiores negabant: ita vero Marciani potestatem hanc voluntatis ad negationem effectus præfiniti in sensu diuiso præfinitionis de se connexæ cum effectui, & cum eius negatione inconiungibilis mediat: ut enim, inquit, ex prædicato intrinsecè efficaciam eiusmodi præfinitio connexionem habeat cum medio efficaci: aut indifferens est, vt existat cum medio intrinsecè efficaci, vel efficaci solum extrinsecè: solumque cum alterutro connexionem habeat: quare, & sine utroque esse absolute nequit: in iis autem, quæ cum duplici extremo diiunctim connexionem habent, dependentia eorum ab eo extremo, quod de facto ponitur, admittenda est: præsertim cum utriusque simultanea positio repugnat (vt in præfinito medijs natura sua efficaci, & natura sua indifferens, solumque extrinsecè efficaci in ordine ad liberum effectum) vt patet in effectui, qui ab alterutra causa provenit natura sua debet, & indifferenter potest: quare, & alterutrum connectitur, & tamen ab ea, quæ de facto in ipsum influit eius existentia de facto pendet: scientia item visionis de existentia futuri, etsi non pendeat ab hac causâ determinatè, cum ab hac, vel alia poni futurum, ac subinde eius visio posset: aut de facto ab hac, ac de facto futurum ponitur, & huius, & visionis eius existentia absolute pendet. Ratio à priori est: quia realis connexio diiunctim, cum alterutro extremo, cum nequeat esse absolute ad indeterminatum extremum, ad utrumque determinata sui conditione negationis alterius extremi ex oppositis est: quæ, subinde purificata conditione negationis vnius extremi, in absolutam connexionem, cum extremo altero determinatè, atque ab illo determinatè dependentiam transeat. Cum igitur præfinitio hæc præfinitens cum alterutro medio, vel natura sua efficaci, vel extrinsecè solum efficaci à consensu, seu effectui libero, diiunctim natura sua connectatur, seu cum vnoquoque ex illis determinatè sub conditione negationis extremi alterius, fit, vt, posita negatione medijs natura sua efficaci, cum solum extrinsecè efficaci, quod de facto ponitur, connectatur determinatè, ab eoque pendet: cuius efficaciam, cum per liberam effectus præfiniti omissionem tolli à voluntate antecessio posset, atque reddi medium illud inefficax, fit, vt præfinitio, quæ ei determinatè medio, cuiusque efficaciam de facto connectitur, à libero consensu, & effectui voluntatis, atque, atque medijs ipsius efficaciam, in sui existentia, & absolute pro priori natura positione dependeat.

4. Multa discursus hic subtilis Recentiorum, satis difficilia, mouet. Primum principium, & causam necessariam, connexionemque essentia sua cum suo effectui suæ proximo, suæ remoto (cuiusmodi præfinitio, cum auxilij, tum effectus præfiniti est) posse ab illo in sui existentia pendere. Nec enim idem est eam causam seu principium sine eo effectui esse non posse, ac pendere in sui existentia propria dependentia ab illo, & reliquis, à quibus ille dependet. Alioqui potentia notionalis, personæque Patris proprie penderet à persona Filij, cui essentia sua connectitur, ita, vt esse sine illo nequeat

X 3 (quod

(quod hæreticum esse ostendimus controverſi. de Trinit. d. 2. quæſtion. 3.) nec citius Pater Filio, quam Filius Patri, Prior origine foret: quod eſt etiam erroneum. Secundo, cum effectus omnis poſterior natura cauſa ſua phyſice actiua, quoad exiſtentiam ſit: ac proinde ſue cauſe phyſice actiue abſolutam exiſtentiam (ſine qua ex parte actus primi cauſari abſolute nequit) pro priori nature ad abſolutam ſui exiſtentiam ſupponat: implicat effectus exiſtentiam abſolutam ad exiſtentiam abſolutam ſue cauſe ſupponi (vt ad veram dependentiam exiſtentie cauſa ab exiſtentia effectus ſui ſupponi oportet) quin poſterior natura ad prius natura reuocetur, & ſui cauſam, ſequè ſubinde ipſum, manifeſta, & multiplici contradicitione natura antecedit, cuius contradicitionis euidentia mutam cauſarum cauſalitatem in diuerſo etiam genere iidem Recentiores exhorrent. Tertio dependentia rei ab alio in ſui exiſtentia auxilij ab illo præſtandi indigentiam ad ſui exiſtentiam eſſentialiter in ſe illa ſupponit: vt de ſe patet, & controverſi. de cauſis demonſtrati cum Vaſquez contra Petrum Hurtado. Hanc indigentiam auxilij à ſuo effectū, proximo, vel remoto, nequit habere cauſa, etiam neceſſaria, de ſequè connexa cum illo ad ſui exiſtentiam: ergo nec dependentiam ab illo. Probatur minor, cauſa neceſſaria eſſentia ſua, vbi primum ſue eſſentialis connexionis eſt, & ſi mediata cauſa ſit, cauſas intermedias, non ſolum neceſſarias ad effectum, ſed à quibus immediata neceſſitate, & infallibilitate effectus ille, cui de ſe connectitur determinat, infallibiliter proveniat: ergo ſine indigentia auxilij ab effectū, vel intermedij cauſis, præſtandi, de ſe, ſuaque eſſentia habet ea omnia ponere, quæ ad exiſtentiam ſui ſimultaneam cum termino, ſeu effectū, cui connectitur, & ſine quo proinde eſſe non poteſt, requiruntur: quare quod ſine illis eſſe abſolute nequeat, non quidem indigentia cauſe neceſſarie connexæ eſſentia ſua cum effectū eſt (verbi gratia præſinitionis cum effectū præſinito) ſed potius incutiabilis, inſuſtrabilique natura ſua cauſe neceſſarie poteſtis impoſe ſe continendi ab effectū ſui productione: exempla vero Recentiorum ad oppoſitum ſuadendum ſumuntur ex effectū natura ſua diſiunctum connexi cum cauſis ſuis, quarum neutra determinat ad eius poſitionem neceſſaria ſit, ſed alterutra: reſpectu quarum dependentia eſſe optime poteſt, ac de facto eſt ab ea determinata à qua de facto producit: in cauſa autem effectus, vel proximi, & immediati, vel mediati, & remoti, cui eſſentia ſua, ſive diſiunctum, ſive determinat, connectitur, dependentia ab illo, vel determinat, vel diſiunctum ſumpto, abſque contradicitione prædicta eſſe non poteſt: quare cauſe, & actionis ad effectum connexio abſolute dependentia ab illo à nemine hætenus dicta eſt: ſed cum addito dependentia à poſteriori: ſicut imago picta hominis ſolum cum addito *pictus* homo dicitur.

¶ Verum ad doctrinam connexionis realis phyſicæ, & intrinſecæ cauſe cum effectū, vel effectus cum cauſa alterutra diſiunctum veniamus: quæ quidem in cauſis, & effectibus pure realibus eſſe nequit: cum nullis pure realibus reſpectus ad terminum præſinitum, vel vagum eſſe poſſit, quem ſola ratio, non ſine figmento, inducit: cum nihil realiter, ac non pure intentionaliter præſinitum aut vagum eſſe in rebus poſſit; eſt à nobis, qui eos terminos beneficio rationis intentionaliter inducimur, ea connexionem cum duplici termino diſiunctum ſæpè ad diſputationes admittatur. Sed neque modo explicato à Recentioribus: nempe, connexio illa phyſica cum vtroque determinatè extremo conditionata eſt, cum vnoquoque ſub conditione negationis extremi alterius oppoſiti, id enim non minus implicat, quam rem pure phyſicam; & in ſe, ſuaque entitate abſolutam conditionatam eſſe, exempla nihil de intrinſecæ pure phyſicæ connexionem conditionatam probant, ſed de extrinſecæ ſolum dependentia, & cauſalitæ paſſiva grammaticali de facto ab ea cauſa, à qua de facto producit; ex qua intrinſecæ abſolute connexio cum hac cauſa determinatè, à qua de facto producit, cum aliæ abſint, à quibus produci poſſet, nullatenus inferatur. Alioqui, cum ab alio quam à

primo producente effectus conſervatur, intrinſecæ eius connexio abſoluta, quare, & effectus alius eſſe deſiciente vel abſente eorum productore: nihilque eſſe, quod conſervaretur ex his quæ conſervari ſolam videmus; ſed ea omnia producerentur primo: & quis crederet etiam phyſicam conditionatam connexionem rei intrinſecæ ſola extrinſecæ cauſe negatione poſita in abſolutam rei eidem immutata intrinſecam, & eſſentialem tranſire: certè nimis credulo auditore ad fidem hæc opus eſt; cum & extrinſecæ termini poſitione nouis relationibus res accidentalitè mutari agere à Deo à nonnullis deglutiatur: ſed quorſum connexio illa pure phyſica, & realis vnius ad plures terminos diſiunctum, & vage vnum, vel alium, vel conditionatam ad eorum ſingulos determinatè ſi alij abſint, tanto, tamque debili molimine adſtruantur, videamus: vt ſcilicet voluntatem, ſeu præſinitionem Dei in medium, ſeu auxilium efficiat, vel natura ſua, vel ſolum extrinſecus à conſenſu, ſeu effectū libero ferri diſiunctum poſſe monſtrare: vel vt decretum ſeu eius connexionem intrinſecam cum pluriſus terminis diſiunctum explicabatur Recentiores ad eorum ſingulos determinatè, ſed conditionatè ſub poſitione ſcilicet negationis alterius: id autem eſt non et falſis illis principiis vltro dabimus, qui cum voluntatem affectus ratione, & cognitione ducatur, quæ, & terminum vagum, & præſinitum & ſub hypotheſi Deo etiam poteſt proponere (vt controverſi. de Incarnat. ſæpè, vt probauimus, vel ſuppoſuimus) in ſic propoſitum obiectum, vel diſiunctum, vel conditionatè Dei voluntatem ferri poſſe libenter fatebimur.

6. Ceterum eo admiſſo diſcuſus totus Recentiorum non inferit connexionem intrinſecam præſinitionis cum effectū præſinito, præſcindentis de ſe à medijs efficiacibus, vel de ſe indifferentibus, & extrinſecis ſolum efficiacibus, ac proinde indifferentibus, vt cum alterutro alterutrinſque electione coniungitur, connexionem ſolum medijs de ſe indifferentibus & extrinſecis ſolum efficiacibus, atque ab effectū ipſo abſolute, & antecederet impoſſibili, vel alia, adiunſta huius connexionem intrinſecæ, cum effectū præſinito connectitur cum præſinito ipſe præſcindat à medijs, & effectus libertate, atque eius efficiacia in effectum ſecundum ſe feratur, non curato, neque attendente eius libertate, neque ſcientia medijs, cui ea præſinitio non dirigitur: nequit à medijs indifferentibus de ſe, (à quibus omnino in ſui efficiacia, & intrinſecæ connexionem præſcindit, quæque pro poſteriori nature eligit, & quibus effectum præſinitum exequatur benignitate, efficiaciam, & connexionem benignam cum effectū præſinito intrinſecam, & ab hoc, & efficiacia benigna medijs abſolute & antecederet impoſſibile trahere. Secundo ex neceſſitate, qua præſinitio de ſe alterutro medijs efficiacis, vel natura ſua, vel extrinſecæ talis electionem Deum antecederet determinat, eadens eſt, eius efficiacia, & connexionem cum effectū præſinito antecederet, & ab eiuſmodi electione & medio benigne efficiacis abſolutam eſſe: quia, ni abſoluta, & antecederet præſinitionis efficiacia, & connexio cum effectū foret; de ſe ſe Deum ad alterutrum medijs efficiacis electionem non determinaret: nec niſi poſtea conditione effectum abſolute inferret. Tertio: eſt connexio præſinitionis intrinſecæ, adhuc erga media, & eorum electionem, conditionatam eſſet, quia abſoluta reſpectu præſinito eſt, poſita conditione, ſeu negatione medijs nature ſua efficiacis, tranſire in abſolutam euidentem præſinitionis intrinſecæ connexio non poſſet, ſed alterutro efficiacis decreti abſoluti, abſolutam connexionem induceret: neque enim, quod eſſentia ſua fertur, effectus etiam, in obiectum conditionatum, idemque ſeri in abſolutum poteſt. Denique, ſi Recentiores illi, vt alij ſolum poteſt, connexionem intentionis efficiacis, ſeu præſinitionis cum effectū præſinito ab illius in effectum influxu mediato diuiderent, in æquiuocationem, & fallacem hanc doctrinam, & adeo à noſtris principiis alienam conſuſionem minime incliſcant, viderent enim influxum mediatum in effectum per media hæc, vel illa indifferentem eſſe poſſe; ſecus autem influxum ipſum, qui à medio, & eſſentia ſua conſtituitur eſſe debet: quia illi ſe ipſo, & eſſentia ſua conſtituitur eſt.

7. Nihil ergo hac discursuum machina argumenti nostri euacuatur: quod sic breuiter ostendo: id quod essentia sua præcendit à medio determinato, nequit in sui existentia pendere, tanquam à termino vi eius apponendo, à medio determinato: cum eo medio sublato, appositæque alio eius essentia actu persisteret; alioquin essentia sua à medio determinato penderet, si absque illo esse absolute non posset. At præfinitio præcendens, cuiusque efficacia, & connexio intrinseca cum effectu præfinito essentia sua præcendit à medio determinato de se indifferenti, & extrinsecus solum efficaci ab effectu libero, sic præfinito: ergo nequit in sui existentia ab eiusmodi efficacia, ac subinde ab effectu libero, tanquam à termino in sui absoluta positione, & existentia pendere: eadem vi repellitur præfinitio præcendens ex præfinitione, quam à scientia media habet: inde enim eius præcedentiam esse pure antecedentem, ac eius cum effectu præfinito connexionem, & necessitatem, quam causæ alias liberæ affert ad illum producendum, antecedentem & libertati aduersam esse absque ulla consequentis necessitatis vmbra (quam alij in suis præfinitionibus per scientiam mediam regulatis, tamen inuicem aucupantur): cuiusmodi est: si quid autem effugij ex scientia media, siue comitante siue per accidens supposita præcendens huius præfinitionis auctoribus tenetur cert. 4. occupabitur illud de benigna efficacia mediorum præcelsum omnino hic est. Aliud denique de principio remoto, præcendens, & non præcendens præfinitionibus commune, satis superque obtinuerimus cert. 2. à num. 1. denique ne viliam, etiam auiam euadendi viam expediam aduersariis relinquamus crassa quadam doctrina à nonnullis (quorum nomina honoris, & modestie causa reticeo, et si ipsi Typis prodiderint) ut principium meriti remotum posse sub meritum cadere desiderarent: atque inde difficultates quasdam Incarnationis in Valgiano decretorum eius ordine componebant excogitata, quæque pro præcendens, vel non præcendens præfinitionibus vi aduersarij posset, reicienda hic breuiter erit. Aiant enim causas, & principia remota effectus, causas, & principia per accidens esse ad effectum producendum: nihilque magis ad ipsum naturæ præcedere quam musica in Archetecto, vel Archetecto ad arandum, vel edificandum, vel pileus legentis ad stridendum: eis quippe exemplis causam per accidens Aristoteles non semel excipit.

8. Inde dici nunc posset: quemadmodum musica, & similes causæ per accidens nihilo modum operandi Archetecti immutant: ita etiam nec præfinitiones, cum causæ remotæ, & per accidens, iuxta eam doctrinam, sint, nihilo etiam modum operandi agentis liberi creati immutarent. Ceterum causam remotam non esse causam per accidens (de qua Aristoteles ibi) à suo Philosopho cogitari, nedum asseri nequit: cum causæ remotæ deest proximè existentiam, & virtutem, quæ immutatio influit, & producit effectum: quare longe aliter se erga effectum habent, ac musica in Archetecto respectu adificij, & causæ per accidens ab Aristotele eo exemplo declarata. Secundo, si causæ remotæ necessaria, & essentialiter requisita ad proximè productionem sit: quæ ratione per accidens, sicut musica respectu adificationis in Archetecto respectu effectus erit: cum ea deficiente, nec proxima causæ, nec eius effectus esse absolute possent? Si autem non essentialiter requisita: quia ab illa potest causæ proximæ produci, & tamen de facto ab hac produci, præcedentiam naturæ suo loco, & priori ad effectum de facto habet, atque atque essentialiter requisita causæ ad suum effectum: eoque solum differunt: quod essentialiter, & necessario hæc ad suum loco suo effectum, & priori naturæ antecedit; illa vero ex accidenti respectu sui effectus eam prioritatem naturæ sortitur: quia hic ab illa causæ esse æque possent. Id quod, & causæ proximæ non essentialiter requisitæ ad effectum contingit: nempe, ex accidenti respectu effectus ipsum naturæ antecedere; nec tamen inde causæ per accidens, sicut musica adificantis ad adificium est, sed vera causæ de facto effectus sui est; tamen ex accidenti causa illius sit: quod in eam doctrinam memoratos Doctores egi causam om-

nem, quæ ex accidenti talis vere est, cum causæ per accidens confundentes negaturos subinde Philosophicum illud, & rationis naturalis lumen notum axioma: quod est causa causa, est causa causæ.

CERTAMEN IV.

Conclusio secunda contra præfinitiones non præcendentes à mediis, & effectus libertate, & per scientiam mediam essentia sua regulatas.

1. Si negatiue nostræ sententiæ conclusio secunda. Præfinitio, etiam essentia sua regulata per scientiam mediam de effectu contingentem sub conditione mediæ de se indifferentis, extrinsecusque ab effectu ipso solummodo efficaci, est impossibilis vt potest absolute præfinito effectus, libertati contradicens. Probatur conclusio eisdem argumentis, quibus præcedentem certam. 3. impugnabamus. Omnis necessitas simpliciter, & absolute talis, vt sit effectus, seu absolutam positionem pro naturæ priori antecedens pugnat cum eius effectus libertate absoluta: atque necessitas præfinitionis, per mediam etiam scientiam essentia sua regulata, est necessitas simpliciter, & absolute talis, vt effectus sit, & antecedens pro naturæ priori absolutam præfinito effectus positionem: ergo pugnat cum absoluta effectus præfinito libertate. Maior est Patrum, & Theologorum omnium axioma euidens de se, & rationis lumine notum à nobis demonstratum tom. 1. de Deo vno controuersi, d. 1. tota ex scripturæ question. 1. ex Patribus question. 2. ex scholasticis, & ratione quæst. ult. Minor probatur: quia omnis necessitas præcedens effectus absolutam positionem: cognoscitur ex parte actus primi, & prioris naturæ, vel prohibens, aut resistens, vt sit, vel non sit effectus, est simpliciter, & absolute necessitas, vt effectus sit, atque antecedens naturæ effectus absolutam positionem vt vidimus cert. 2. atque necessitas præfinitionis est necessitas vt præfinitus effectus sit, quæ absolutam rei positionem præcedit, cogitque, vt effectus præfinitus sit, prohibetque, & resistit, vt non sit: ergo est necessitas absolute, & simpliciter talis, atque naturæ priori absolutam eius effectus positionem antecedens. Proxima minor probatur, quia necessitas absolute, & simpliciter, atque antecedens absolutam effectus positionem nihil aliud est, quam connexio intrinseca, & essentialis causæ cum absoluta positione effectus: ita, vt implicet causam absolute esse, quin sit effectus, quem proinde connexionem, & determinationem suam intrinsecus causæ efficacia, & connexionis necessitatis, & inextricabiliter pro posteriori naturæ apponit, ac deuoluit: atque præfinitio intrinsecam habet efficacia, & connexionem cum effectu præfinito, cuius causæ est, ratione cuius, nequit esse sine effectu præfinito, quem proinde efficacia, connexionis quæ suæ determinationem necessario, & inextricabiliter deuoluit, & apponit; ergo habet in se ac de se affert antecedentem absolutam ac simpliciter talem necessitatem effectus præfinito.

2. Eodem fere recidit argumentum, quod expressius instruximus certam. 3. contra præfinitionem, præcendentem quia libertas causæ in actu primo, ac subinde effectus, (qui eius libertate ad vtrumvis solummodo liber in actu secundo extrinsecus est) essentialiter dicit potestatem indifferentem causæ ad effectum, & eius negationem, seu omissionem (si contradictionis libertas sit) nec determinatam ad vnum, vt vidimus certam. 2. numer. 1. Sed posita præfinitione effectus alias liberi (regulata etiam essentia sua per scientiam mediam) nulla est potestas agentis liberi creati ad negationem, seu omissionem effectus præfinito, siue in sensu composito, siue in sensu diuino vtili ad saluandam causam, & effectus absolutam libertatem, vt vidimus ibidem 2. ergo nulla est causæ, & effectus præfinito absoluta libertas. Minor

probata est citato certam. 2. quid specialis effugij ex præsuppositione scientiæ media; qua ea præfinitio essentia sua regulatur, aut ex benigna mediorum extrinseca solum efficacia, libertateque, & contingentia conditionata effectus, quas ea scientia supponit huius præfinitionis assertores querant, videamus, & præcludamus. Aiant primo connexionem intrinsecam præfinitionis huius absolutam cum effectu absoluto absolute non esse, sicuti neque absolutam efficaciam, sed tantum cum mediis extrinsecis solum efficacibus in hypothesi præfinitis, quæque subinde irritabilis antecederet sit: effugium hoc præcludimus cert. 1. n. 3. ostendentes efficaciam, quare, & connexionem præfinitionis huius cum effectu absoluto ad ipsum effectum absolutum extendi, nec in mediorum præfinitionum absoluta positione sistere: ut locus questionis detur, quæ de absoluta præfinitione & decreto de mediis absolute apponendis tantummodo non est, sed de præfinitione, seu efficaci intentione, qua Deus effectum conditionate contingens, & liberum sub eis mediis futurum, & præfinitum, efficaciter velit absolute esse: ac proinde absolute effectum liberum cum intrinseca illa præfinitionis efficacia, & connexionem illa absolutam antecederente, naturæ, & causalitatis priori, absolutam effectus existentiam, & executionem omnino repugnat.

3. Nec plus præstat evasio alia: velle nimirum ea præfinitione, & efficaci intentione efficaciter Deum, ut sit, non solum effectus; sed per media illa de se indifferentia, efficaci æque benignæ, extrinsecus a futuritione contingentia conditionata effectus, sub quibus fore præfinitus est. Etenim in præfinitione, & intentione efficaci de se, & intrinsece connexa cum effectu, quæ ad eorum mediorum electionem præcedat, & moveat, vti communiter ab adversariis assertum, locum non habet: siquidem ea intentionis efficacia, & connexio absoluta, ceteri ex scientia efficacie mediorum benignæ à Deo habetur; secundum se tamen formaliter media illa efficaciter non vult, sicut ex ea ad media efficacia pro posteriori eligenda determinatus maneat (nè efficacia intrinseca erga effectum intentum effectum carere possit: ac subinde efficacia de se, & essentia sua Dei voluntas frustrari) connexio tamen, & efficacia absoluta præfinitionis, & intentionis illius cum effectu ita intento, & præfinito natura sua, etiam antecederent infirmitas, & irritabilis anterior prioritate naturæ, & causalitatis electione illa mediorum efficacie benignæ apponendorum, aut electionis natura posterioris enollit, ac cicurari nequeat, ut vidimus certam. 2. & 3. Secundo, utrumque, nempe finem proprie talem, & media qua talia unico actu, & eodem realiter in nobis & intentionaliter in Deo amari non posse ostendimus question. 1. certam. 3. toto; sed necessario intentionem propriam finis, & finem amatum debere electioni, & amori mediorum propriè ipsum præcedere. Quare cum id, quod finis respectu alterius ad ipsum conducentis de se esse possit, & simul cum vili hoc amatur, non quidem ut finis amatur, sed utrumque propter aliud quod non, nisi utriusque interuentu obtineretur: ut dicebamus de intentione gloriæ propter ærità: quia non, nisi cum splendore illo corone certamine, ac proprio etiam labore parte, cultis eam efficaciter intenta à Deo esset: & tunc libertatem meriti aboleret, cum ex connexionem, & efficaciam absolutam anteriore natura ad meritum, sine quo obtineri finis ille nequit, non esse minime possit.

4. Uterius vel intentio illa efficax, ac præfinitio absoluta effectus præfinitus, non per alia, sed per hæc, benignæ efficacie media adhuc retinet physicam connexionem absolutam respectu effectus ita præfinitus; vel ex eo, quod, non nisi per media illius benignæ efficacie esse velit simul absoluta illa & irresistibili efficacia & connexionem physicam intrinsecè effectui præfinito absoluto non connectitur: ita, ut eam præfinitionem in se esse, & effectum non esse non repugnet. Si primum: ergo cum absoluta illa connexio præfinitionis cum effectu præfinito persistat pro priori naturæ ad absolutam effectus præfinitus positionem, etiam simul medium benignæ efficacie præfinitur, & amatur, non esse absolute effectum cum efficacia, & connexionem illa intrinseca præfinitionis pro priori naturæ præsupposita ad absolutam effectus po-

sitionem pugnat: ac proinde effectus præfinitus ex necessitate antecedente naturæ, quare non libere sed necessitate absolute pronovetur. Sin verò ea præfinitio effectus per medium illud efficacie benignæ ex eo, quod in utrumque simul feratur absolute effectui non ita absolute, ac rigide, sed benignitatis medijs ad iustam connexionem, vel potius coniungatur, cuiusmodi solum præfinitio erit: præfinitio effectum per media hæc benignæ, quibus & mea præfinitione ita de facto à sua causa fiat, ut non fieri absolute possit, atque præfinitio hæc mea subinde antecederet & absolute irrita redderetur, & si ex præfinita, qua ad eam præfinitionem concipiendam regor, & futuritione conditionata per eam præfinita frustranda atque irritanda non sit.

5. Sed cuiusmodi præfinitione libertas quidem absoluta effectus saluabitur; aut efficacia intrinseca præfinitionis illius absoluta circa effectum, atque cum illo absoluta connexio qua eam præfinitionem, quia efficax absolute essentia sua est: cum omissione vel negatione effectus præfinitus coniungi repugnet, omnino negabitur: & suppositioni, in qua disputamus, de possibilitate præfinitionis de se efficaci antecederent absolutam positionem effectus, illiusque attingentis, vel seorsim vel simul cum alio efficaci antecederent absolutam positionem effectus, ac subinde essentia sua cum eius absoluta positione connexa, & cum eius negatione incompatibilis & effectus præfinitus libertatem seu quantis contradicatur: ex nim connexio essentialis præfinitionis cum effectu absoluto præfinito, & impossibilitas illius absolute essentia in se, quin absolute effectus exilias, seu coexistens cum eius effectus negatione, contradictione pugnat cum possibilitate absoluta existendi cuiusmodi præfinitionem, quia effectus præfinitus exilias seu coexistens cum eius negatione, ut de se claret: eadem hæc impugnatione contratur evasio eadem alijs verbis satis aduersariis frequens. Nimirum, præfinitionem non præcedentem talem ab ipsi possibilem admitti & affirmari, qui à libertate effectus præfinitus non præcedit; sed in effectu, & modum libertatis eius simul absolute efficaciter fertur: sed cum modus libertatis effectus, nil aliud sit, quam ita à causa ex parte actus primi indifferente ad vtriusque procedere, & antecederet natura potuerit non procedere, & omitti; si id præfinitio intendit efficaciter, & eius efficacia intrinseca substantiam effectus, simul ab eius efficacia intrinseca substantiam effectus, contra dispositionis suppositionem, non pertingit: vel quatenus substantiam effectus pertingit, ac subinde sine effectu, nequit absolute persistere, quia simul eius libertatem, qui in eo fiat, ut in sua causa procedat, ut potuerit absolute non esse) contradictionis prædicata & præfinitio adunat, utpote possit absolute in se persistere, quia existat effectus, qui in eius libertatem efficaciter fertur: quia vero in effectu ipsum, non posse in se existere, quin effectus exilias.

6. Priusquam præcipuum adversarij tum tractantur questionem ex suppositione scientiæ mediæ præcludamus, ostendentes, & tardiores alie occupandæ sunt. Prima de necessitate ex principio extrinseco causæ libertatis, quod effectus, & operationis libertati non obesse aiant. Hæc tamen solutio Anselmo, & Patribus innotuit. Notum enim eos, vel supinæ ignorantia, quia præfinitam, & prædestinationem extrinsecam voluntati nostre principia esse nesciant; vel inutilis atque inepti laboris, qui cum id nolent tanto studio ea principia extrinseca cum voluntate voluntatis libertate, ac non ea via facillima, consueverint, & quæ proinde libertatem non leviat. Secunda solutio, de connexionem solum mediata, & extrinseca præfinitionis cum effectu præfinito exclusæ est cert. 1. & 2. nam. 3. Tertia item, de principio remoto, ac non immediato ac proxime influxivo disiecta est cert. 1. à quatuor. Quarta, de principio & causa remota, quæ solum respectu remoti effectus causa per accidens sit, sicut Motus in ædificatore, & quæ modum operandi non immutat, impugnata est cert. 3. num. vii. Quinta Recentiorum, ceteris deterior, solutio specialiter præfinitis voluntatem absolutam à libero nostro absoluto libertatis potestatem contendit, ac proinde illi officere minime: quia omissione libera consentis fieri à nobis pro priori potuit, ne pro suo priori præcederet: sicut & fieri potuit, ne eius præfinita præcederet à terminare, de præfinitione

autem ab effectu libero absoluto, cui connectitur præfinitio, ex ipsa præfinitionis connectione deducunt: inde enim ab illo, tanquam à termino necessario connexionis essentialis sive pendere evidens est: cum inde esse in se præfinitionem, quin effectus præfinitus existat evidenti-
simam sit: verum ex antecedentia in duratione, seu æternitate potius, præfinitæ ad absolutum contingens remporarium ad præcedentiam naturæ præfinitionis ad effectum præfinitum consequentia non, nisi ab eis, duci possit: quæ antecedentiam durationis cum antecedentia naturæ & causalitatis respectu effectus contra Anselmum, & reliquos Patres confundant, quæ confusione admissa consequentia Aristoteles, (vt à plerisque putatur, præfinitam futurorum, etsi erroneè, Deo negant.

7. Ratio verò ex connectione essentiali præfinitionis cum effectu præfinito petita est solutio quarta Albeldæ simili argumento à nostris contra prædeterminatias præfinitiones, & physicas prædeterminationes Dominicanorum Recentiorum efformato: & quæ rursus nulla necessitate antecedente, natura sive physica, sive intentionali posse creatam libertatem, diuinitus adhuc lædi euidenter probet: imò & causæ omnes naturales eorumque effectus libertate gaudere eadem ratione facile probabatur: siquidem essentiali connectione effectus suis connectuntur, ac subinde ab illis in sui existentia pendet: quare, & poterit ab eis causarum suarum existentia absoluta ipsorum negatione impediri: ac subinde eorum ad operandum antecedens determinatio, & necessitas naturalis operationis, & effectus libertati non obicit: & miraculi tandem instat est Doctos & ingenui præstantia nobis & cunctis venerabiles Recentiores ex naturali necessitate, & essentiali causæ cum effectu suo connectione, vnde hæcenus à Philosophis, Patribus, & Theologis cunctis eius in operando, ac subinde effectus necessitas demonstrata est, & vtrique libertas negata: vtriusque libertatem defendi, & necessitatem excludi: æstimò id, & similia quantumvis magni, & subtilibus ingenii Dei prouidentia sæpe accidere, ne, vel ipsa, vel nos, qui adeo hebetes sumus, nostris discursibus nimis fidamus, & inaniter gloriemur: cum in rebus adeo perspicuis ingenij Proceres deprehendamus cespitate, æquinoctiationis, & fallacie huius occasionem deteximus certamine 3, à numero 3, ubi hinc discursum, & rationem Recentiorum pluribus rationibus, & absurdorum illationibus dillicimus: quare hic solum addo: solutiones hoc, & antecedente numero pertractas, & quasi per transitum breuiter, ac fere remissive impagnatas præfinitionibus, cum præfinitionibus, nec scientia media regulatis, tum prædeterminatias Dominicanorum Recentiorum Thomistarum, tum denique (vt plurimum) physicas horum prædeterminationibus esse communes: quare à nostris, qui communiter (vno vel altero excepto) solum regulatas per scientiam mediam admittunt, reliquas verò præfinitiones æquum, sive effectuum liberorum abiciunt, absque misericordis instantiis & inconsequentis adhiberi nullatenus possit.

8. Veniamus ad specialem solutionem pro præfinitionibus essentia sua per scientiam mediam regulatis ex scientia huius dependentia in sui existentia à consensu absoluto petitam. Si enim, (inquiunt) essentia sua scientiam hanc præfinitio supponit, nequit non in sui existentia demum ab absoluto consensu, seu effectu libero pendere, à quo purificata conditione, & futuritio conditionis primæ, ac deinde scientia media eam repræsentat in sui existentia, & consentientia pendet: quare, & sicut hæc antecedente potestate voluntatis per omissionem consensu purificata conditione impediri potuerunt, ne fuerint, ita etiam eorum existentiam supponens præfinitio: quare nec magis, quam hæc, absolutam effectus libertatem, quam essentia sua supponit, poterit impedire. Non leuis hic inter Recentiores aliquot nostros, qui non satis doctrinam de scientia media penetrarunt, de impedibilitate scientiæ mediæ, ne fuerit à nostro absoluto libero consensu, quam solutio supponit, his, & controuersia. Negant quippe aliqui illam à nostro libero consensu esse absolute antecederet impedibilem, ne fuerit, nonnullos ex priscis nostris Doctores, & præsertim Molinam pro hac absoluta inimp-

edibilitate recitatis verbis producentes. Ceterum, nec Molina, nec alius, qui eius, & societatis hæc in re doctrinam percalluerit referri pro eiusmodi impedibilitate iure possit: etenim dependentiam absolutam futuritionis conditionatæ purificata conditione, ac subinde scientiæ mediæ illam repræsentantis expresse admittunt, & in primis statuunt, vt inde absolutam effectus, seu consensu libertatem cum prædestinatione quæ scientiam mediam claudit, eiusque certitudine, & infallibilitate componant: si enim ab eo in sui existentia absolute non penderet, sed independentem à libero consensu absoluto aliunde posita præcederet, absoluta consensu libertas saluari haud quaquam posset: siquidem, & absolutum exercitium libertatis nostræ erga consensum antecederet, neque illud supponeret, ab eiusve positione veniret: quare, & absolutam, ac simpliciter talem, & antecedentem necessitatem ad absolutum consensum eius, & voluntatis absolute libertati aduersam, nostræ adduceret voluntati: eiusmodi verò dependentia absolute scientiæ mediæ in sui existentia ab absoluto libero consensu admittit, euidenter proxime inferunt, libera (quæ haberi à voluntate poterit, cum libere consentit) omissionem consensu scientiæ mediæ existentiam potuisse impediri: quod ipsum est illam esse à voluntate nostrâ absolute impedibilem ne fuerit: quare locis illis, tam Molina, quam ceteri nostri Prisci Doctores de impedibilitate consequentis solum ex suppositione, quod tam ipsa, quam absolutus consensus, à quo in sui existentia purificata conditione absolute pendet, existant: ac proinde non esse repugnans, quandiu sunt, sive ex suppositione quod sint: quandoque vero loquuntur de scientia media prout à purificatione conditionis præfinitæ communicantur est ei, quæ habetur de conditionatis contingentibus, quæ nunquam erunt: sic enim accepta scientia media, sicuti, & conditionatum contingens, quod repræsentat, & obiectiue supponit vt veritatem obiectiuam solum sub hypothese purificationis conditionis habet, ita etiam, & obiectiuam dependentiam pendulam sub hypothese eadem pro conditionis etiam absolute purificatione ab absoluto consensu habet: nec potest proinde absolute, & actu pendere, nisi purificata absolute conditione, tunc scilicet, cum solum officere absolute voluntatis & consensus libertati possit.

9. Verum ea futuritionis conditionatæ, ac subinde scientiæ mediæ absolute dependentia pro casu purificationis conditionis à libero absolute consensu, tantum est, vt veritas obiectiua conditionatæ futuritionis, & scientiæ mediæ illius, sua quæque prioritate persistit: ostendimus autem eandem illam, & obiectiuam conditionatæ futuritionis, & formalem, scientiæ mediæ persistere, etsi hypothese ex parte per alicuius additionem, & deductionem variata, effectus contingentia varietur: quia hypothese variata variatur necessario futuritio conditionatæ effectus: estque alia ab ea, quæ sub hypothese illa prima fuit, quæ semper persistit sub illa ipsa hypothese prima, etsi hæc per additionem principij absolute de se determinati ad vnum extremum ipsique essentia sua connexum & extremo opposito repugnans effectus illius contingentia conditionatæ paret: ac subinde posito eo principio, cum reliquis etiam hypothese illius, cui adiungitur, paret (vt necessario peribit) effectus illius absolute libertas: ergo & præfinitio innixa futuritioni conditionatæ, eiusque scientiæ sub hypothese illa prima persistet, nec poterit mediare ratione futuritionis, & scientiæ conditionatæ, cui innitur, à contingente, & libero absolute effectu pendere: nisi casu, quo absolute illa ipsa inuariata conditio, & hypothese, sub qua contingentem effectus, & futurus erat conditionatæ, & conditionatæ præuisus apponatur. Paret consequentia: quia veritas illa specialis obiectiua futuritionis contingentis conditionatæ, & formalis veritas scientiæ mediæ, casu absolute purificationis hypothese sue tantummodo, & absolute contingentia effectus obiectiue pendet: non autem casu purificationis hypothese alterius: ergo casu purificationis hypothese variatæ (maximè per additionem principij intrinsecæ, & essentia sua connexi cum altero extremo, & impossibilis cum extremo opposito).

GA
ari
[a.]

ab effectu absolute libero absolute non pendet: ergo, nec praefinitio per illam scientiam specialem mediam sub hypothese illa poterit ratione dependentiae scientiae mediae, cui, etiam sua essentia, innitur à consensu absolute pendere: quare eius necessitas: & connexio absolute omnino simplex absoluta, & antecedens esse conuincitur, nullatenusque in sui positione absolute effectus praefinitionem supponens, ab eade dependens. Huic à priori euasione huius impugnationi notata certam. 2. num. 7. praemisimus, eique innitur efficax argumentum ab absurdis à nostro Valquez notatum; si ex eo, quod sub vna hypothese effectus continenter conditionat, & esset, & praevideretur, principia alia necessaria, nec indifferentia ad vtrumvis extremum liceret absque lesione libertatis in statu absolute ad illum producam adungere: vel pessima illatione ex contingentia conditionata sub illa hypothese eandem sub alia conditionate inferre: quod & nos attingimus loco citato: instantiam verò aduersariorum ex praefinitione absolute scientiae mediae, ex qua ordine saltem praedestinationis conditio, seu auxilium purificatur, & à Deo confertur retulimus ibidem.

CERTAMEN V.

Vltima conclusio contra praefinitionem actus liberi non supponentem, sed concernentem scientiam mediam, & auxilia efficaciae benignae, praecedentium confirmatio, & vindictio.

1. **S**it tertia, & vltima conclusio: scientiam mediam actus liberi, & efficaciae benignae, solumque ab extrinseco talis, non supponens, sed solum pro posteriori ad futurum concernens praefinitio quia ex comprehensione suae omnipotentiae claudens auxilium aliquod saltem, benignae efficaciae, cui voluntas non resistit quare, & eiusmodi praefinitio de se & natura sua solum à Deo concipi possit, atque à Deo auxilij eiusmodi efficaciae praefinitionem, seu scientiam mediam ad eius electionem debeat expectare, cum effectus ita praefinitus libertate pugnat. Hae conclusio affinis secundae iam probata est: cui tamen praefinitionis solummodo regulatae per scientiam mediam assertores, contra quos ea conclusione secunda pugnamus, per inaduerentiam contradicunt; cum ab vna praefinitione ad aliam legitima (me iudice) illatio sit: siquidem, & praefinitio haec natura sua scientiam mediam, & auxilia efficaciae benignae, eorumque electionem concernens, licet non supponens, natura etiam sua libertatis effectus aequam curam habet, eique aequae tandem connexa est, atque per scientiam mediam regulata praefinitio: quare, & benignae efficaciae auxiliorum (quae absolute, casu purificationis absolute auxiliorum à consensu absolute libero pendet, possuntque proinde impediri, ne fuerint iuxta eos Doctores) non adfuturo, absolute consensu libero, neque ea praefinitio haberi à Deo posset: quare, & à negatione huius solummodo concernentis, nec supponentis scientiam mediam praefinitionis, & praefinitio illam natura sua supponens confutatur. Hinc constat iidem, quibus impugnata haec est regulata per scientiam mediam praefinitio, & hanc scientiae mediae connotatricem impugnari; & contra iidem quibus hanc impugnari illam. Huius ergo quare, & vtriusque impugnationem, quam Henze contra praefinitiones vniuersim adiecit citata d. 23. quia nequit esse potentia absolute indifferens ad vtrumque extremum absque decreto indifferenter concurrenti ad vtrumvis. Hoc autem decretum (quomodocunque explicetur) applicatum efficaciter, quatenus ex parte Dei, est, omnipotentiae voluntati creatae, vt ea pro libito suo ad vtrumvis extremum vtrius: ergo pugnat cum praefinitione, & voluntate antecedenti efficaci Dei, ex parte

Dei adhuc, de altero; nedum omnino & absolute efficaci atque essentia sua infuturabili de vno extremo à voluntate eadem apponendo, & subinde incompensabili cum extremo altero hinc opposito, sine contrarietate, siue contradicitione, etenim voluntas huius est: ex memet deoem efficaciter, vt absolute, & irresistibiliter sit consensus voluntatis; illa vero: ex memet efficaciter applico, & subdo omnipotentiam meam voluntati, vt ea pro libito vtrius ad consensus, vel ei oppositum; quod idem ipsum est, volo efficaciter ex parte mea, vt consensus sit absolute & determinatè à voluntate; ac simul volo efficaciter ex parte mea, vt sit, vel non sit à voluntate: quae apparet sibi inuicem contradicunt. Hoc argumentum omnium praefinitiones effectuum liberorum quous modo exogitatas refellit.

2. Generaliter etiam refelluntur ex pluribus Patrum testimoniis, quae produximus tom. 1. de Deo vno d. 1. question. 3. dum ab auctoritate Patrum decreta praedeterminatiua recens Thomistica, & Dominicana confutamus: quibus propterea repetenda hic abstineo, praeter vnum vel alterum: quale illud ex Damasceni 2. de fide cap. 30. pro Dei Praefinitione, quam voluntas eius etiam erga bona extendit. *Proferunt enim (inquit) etiam, quae in nostra peccata, & arbitrio sua sunt, ac non item ea praefinit. Nec enim vniuersum admitti vult: nec rursus vniuersum agere. Vnde de efficaciae voluntate, quam Deus de se habet nostra actionis honestas, loqui constat: quia inefficaciter honesta omnia, quae agimus vult: Damasceno ipso non solum non ignaro, sed teste frequentissimo vt videmus, dum de salutis omnium voluntate inefficaci, & suo desiderio diuino agemus. Secundo, quia sola esset absoluta voluntas Dei vni actioni nostrae assente preterit, quam ideo reicit: non autem inefficax illa, quam ideo erga actionem eam nostram in Deo admittit: ergo non solum voluntatem efficacem actionis nostrae honeste, quia libera esse debet, ac subinde aliam cuiuscunque libere reicit vniuersum à Deo; sed & argumentum, quod persecuti hactenus sumus ab euersione libertatis reiciendam necessitatem demonstrat: omnesque solutiones aduersariorum ex principio remoto, nec immediate influentio mediorum de se indifferenter, benignae efficaciae, & reliquis praecudit Chrysostomus ad Hebr. Non autem eadem sua voluntate nostras, neque ad arbitrium voluntate vtrique efficaci, ob eadem, quae pendimus in Damasceno. August. 3. de libero arbitrio c. 18. *Si laboriosum est omnia mandata memoriae breuissimum (quasi aphorismum Theologicum & Catholicum) tene, quaecunque causa est voluntatis libera (an remotas excludit?) si non potest ei resisti, in peccato ei ceditur, quia vtrique sine libertate, quous & actionibus cunctis ex causa cui resisti non possit, vt ex praefinitionibus earum efficacibus) omnino carere esse nequit. Hieronymus epistola ad Damascen. de libero prodigo libertate arbitrij donatum hominem ait, vt viuat non ex imperio Dei (imperio voluntatis eius nuda, scilicet ex quo alina agere nequeat) sed ex voluntate suo: id est, non ex necessitate, sed ex voluntate.**

3. Vltima negantis vniuersum sententiae tribus conclusionibus membratim statuta probatio est: illa uerfantium oppositionum solutione petenda est: inde enim clarebit aduersarios hac in re nostros, nostrae tamen scholae committentes, gratis, scilicet à nobis, fors à principijs eius communibus, & consequentia deducere: maxime, cum nihil à ratione nisi ex vtriusque communium principiorum impenetratione, apparet aliqua opponant. Ab auctoritate vero nihil, nisi Thomistico sensu, & intelligentia pro decretis eorum praedeterminatiui productum, atque ab his principijs nostris dissectum: quare, & nunc eorumdem solutionibus adhibitis euascent. Primo opponunt illud Isaiae 46. *Omnis voluntas mea fecit.* Psalm. 113. *Quaerite quaecunque voluit fecit,* quae, cum semper, & de lege quacunque voluit fecit, quae, cum semper, & de lege diuina cum obiectis creatis voluit, (quae efficacis solam voluntatis Dei propria est) fieri à Deo dicuntur. Nec dici potest de immediate exegente voluntate efficaci.

efficaci Dei esse sermonem: siquidem, & nostra efficaces executiones voluntates, quæ tales, id etiam habent: ut nunquam careant effectu: quare nulla propria Dei, ac voluntatis eius laus esset eis testimonio contenta, si de immediata executione Dei voluntate efficaci sermo foret. Nec de ea in nostris principis sermo esse potest: cum respectu effectuum liberorum decretum indifferenter concurrendi, quod solummodo cum effectu libertate componi posse fateamur, proximum executionum ex parte Dei sit: ergo de efficaci intentione voluntate Dei eis locis est sermo, siue præfinitione. Certè hoc argumentum necessitatem potius probat, quam possibilitatem præfinitionis pro Dei arbitrio concipiendæ, ut creata fiant: si enim creata aliqua abique Dei præfinitione ex sola inefficaci voluntate fieri Deo possunt, ut ij fatentur: ergo, quod Deus omnia quæcumque vult faciat, non arguit quod ex voluntate efficaci ea faciat, nec voluntatis, quia creata, quæ vult facit, in infinitam voluit, & creatis connexionem. Instas plerique, quæ quidem non persuntorie, sed serio, atque aliquoties, etsi non omnimode, efficaciter tamen non absolute efficaciter, sed ex parte sua, & inefficaciter absolute Deus voluit in celo, & in terra facta non sunt: ut patet in recta vita, & salutem æternam præfitorum. Ergo voluntas, de qua verificatur facta à Deo omnia, quæ voluit, efficax absolute est.

4. Hæc instantia plus probat, quam aduersarij intendunt de actibus liberis: nempe omnes ex efficaci Dei intentione apponi debere. Respondet ergo sermonem esse de voluntate Dei absolute inefficaci, aut ex parte Dei, seu quatenus ex parte Dei esse potest, abique ratione libertatis efficaci, & vehementi, quantum potest, fatique est, ut effectus de facto obtineatur: cuiusmodi est ardentior intentio, ac desiderium vehementius, quod Deus de iustitia, & salutem æternam præfitorum, quam præfitorum habet: ex qua ad media, & auxilia congrua, quibus finalem iustitiam, & salutem obtinendam de facto, si essent, præfinitur paranda & conferenda, etsi non necessitate, detrahuntur: quia eorum effectum efficaciter absolute intentio non est, vehementius tamen impellitur, quia quantum (salua effectus intenti libertate cum efficaci absolute voluntate Dei impossibilitate) ex parte Dei efficaci magis esse potest erga iustitiam, & salutem præfitorum quam erga reprobos iustitiam, & salutem, et etsi terra Dei, & efficaci voluntas sit, ut citato loco docuimus, & instantia supponit: mouet enim Deum ad auxilia, & media præfinitis præstanda, quibus in iustitia decedere, ac æternam salutem consequi possent: aut non adeo efficax, ex parte adhuc Dei est, atque habet ab ipso potest: ut ex effectu electionis mediocriter demonstratur: quæ etsi sufficientem de se electio sit, & habitorum effectum, si præfitorum abusus, & voluntatum ipsorum defectus abesset: tamen eorum auxiliorum, ac mediocriter non est quibus & voluntatum, & præfitorum abusus, & defectus certò abesset: & hanc quidem solutionem eis Textibus germaniorem iudico ea, quæ communiter à nostris negantur sententiæ Patris adhibetur: nempe ea testimonia de voluntate mediocriter, seu prædestinatione Dei ad liberos effectus iustitiae, & salutis in celo & in terra factis, obueniuntque à Deo in hominibus intelligi debere: sane enim expressa de omnibus à Deo in celo, & in terra factis, & volitis in se ipsis: in quibus iustitia, & salutis præfitorum planè continentur: iudico etiam solutionem hanc doctrinæ verioris, ut de se patet, atque ex dicendis contr. 7. de prædestinatione, clarius adhuc patet.

5. Opponent rursus, subest tibi, cum volueris posse: non vtrunque, sed indefectibiliter, atque irresistibiliter, ab alio: ut Hester 13. dicitur: non est, qui possit resistere voluntati tuæ, si decreueris saluare Israel. Ne autem ex materia, & occasione, quæ dicta hæc sunt, facile respondeas: impotentiam resistendi voluntati Dei hic assertam non esse, quoad liberos hominum voluntates, & effectus inde ex liberis voluntatibus eorum præfite apponendos: sed de voluntate Dei

Christoph. de Ortega, de Deo Pno. Tomus II.

sua potentia contra obliuam Holofemis voluntatem de Israël perditione ventis: audi Augustinum de animæ salute ipsius arbitrio denum à Deo commissam in hac scribentem de correpti & gratia cap. 14. *volenti Deo saluum facere nullum humanum resistit arbitrium*: quæ tamen de facto fiat, cum tamen generaliter dicta sunt, regulam generalem continent: quæ defectum salutis in quouis (vel vno) quem Deus saluum facere velit, cum voluntate Dei de ipsius salute inconstigibilem demonstrat: vnde à nemine, quem Deus saluum facere velit resisti de facto, imo nec resisti posse asserti merito debeat: id autem voluntati soli efficaci Dei ratione intrinsece efficaciæ, & connexionis cum salute volita potest conuenire. Respondet: voluntati Dei quantum ex parte Dei efficaci esse potest, efficaci de cuiusque salute nullius, (vnius adhuc) arbitrium resistere posse potestate, seu possibilitate consequente, idque ita certa regula, & lege: quia in Dei voluntate, & potestate media, quibus de facto à singulis, & omnibus (quantumvis rebellis voluntatis homo aliquis sit, & sine figmento rationis cogitur) salutem obtineat: atque ad ea, vel præcognita ante voluntatem illam efficacem, quantum ex parte sui efficaci esse potest, ab ipso concipiendam, vel certe ante eorum electionem cognoscendam, ex cuiusmodi efficacit intentionis de facto semper mouetur Deus: eaque electione antecedenter ad arbitrij creati usum posita, aut ponenda, est arbitrio creato resistentia impossibilis potestate consequente: cuius solum aduersam impossibilitatem, ut Augustinus nobis à se ostendi monstraret, dixit: *nullum humanum resistit arbitrium*: ut ex facto ipso resisti à nobis voluntati Dei possibilitate consequenti doceret, ne, si resisti ab arbitrio humano voluntati Dei non posset absolute diceret, & decipi facile possemus, & sibi contradicere videretur, tor locis aliter, voluntati Dei resisti absolute posse, quod ex ipso citata controu. 3. d. 3. quæst. 2. & alibi, cum ea, tum præsentem controuersiam retulimus.

6. A ratione arguunt tertio. Potest Deus promittere, imò & de facto promittit nobis nostra bona opera abique præiudicio libertatis eorum: Ezech. 36. *faciam ut in præceptis meis ambuletis*. Vnde Augustinus 11. de prædestinatione sanctorum. Propter 9. gen. aiunt: *Deum illa promittere facturum se, ut faciant, quæ iubet ut fiant*. Ergo & potest bona nostra præfinire: Probatur consequentia. Non minus connectitur intrinsece, & essentia sua promissio Dei cum absolute promissis ex prædicato fidelitatis, quam præfinitio cum absolute præfinitis ex prædicato efficaciæ: promissio autem absolute promissum antecedenter positum, ac præsum absolute non supponit: sicut, nec præfinitio absolute præfinitum. Alioqui Prophecia, nec promissio nisi illusoria foret: quare vel vtrique, vel neutra, ratione scientiæ mediæ de conditionato contingenti, quam concernit natura sua, vel supponit, vel benignæ mediocriter efficaciæ quibus vel exequendum absolute præfinitum est, vel præstandum absolute promissum cum huius libertate componitur. Responderet facile negando antecedens, quo admissio (quidquid nonnulli incautum effugij tentent) negari consequentia nequit. Id ita loco minime probatur: quia non quod nos facturi sumus, siue bona nostra opera, ac subinde libera Deus ibi promittit: nec illa libertate nostra promittere posse, sed solum ex parte sua, ut in præceptis eius ambulemus, seu bona opera exerceamus: cui promissioni satisfacti, auxiliorum, quæ efficacit, vel prænouit, vel ante eorum electionem nouerit, electione, atque absolute donatione: ad quam solum ex intrinseco promissioni suæ prædicato fidelitatis tenetur: quodque de se antecedentem potestatem ad bene operandum vel secus voluntati creatæ relinquit. Nec plus aliquid Augustini, & Properi verba significant.

7. Obicit à ratione etiam Arrubal: quis homo habens in sua potestate media, quibus fundamenti à partem efficaciæ nostræ voluntatis de opere libero alterius disiectio si adhibeantur, de facto consequatur, quod ab alterius etiam libertate pendet, eaque in sua potestate habere prænouit potest cordatè id quod ab alterius libertate consequendum, & consequendum sub eis mediis prænouit

Y 2 efficacit

8. Dūque difficultior obiectio à paritate scientiæ mediæ quæ consensum liberum absolutum naturæ prioritate, absque libertatis eius præiudicio antecedit, ad præiudicium, falsum scientiæ ipsa mediæ regulatæ, polysyllitatem desumpta plus satis à nobis dicta est certam, secundo à numero septimo & octavo, et, cum consequentia à principio, nec de se; nec, vt coniunctum cum purificatione conditionis, intrinsece connexo physice cum absoluta effectus futuritione, imò nullatenus conducente, futuri-entis proximè, vel remotè motiorem intentionalem purificationis conditionis, fuit auxilij; ad absolutum consensum, fuit effectus futuritionem, sed impertinentioris ad id se habentis. solumque logicè connexi cum absoluto effectu, illumque absolute supponentis; ad principium, non solum utrunque conducentis ad absolutum effectus, sed consensum futuritionem, fuit intrinsece, & identica ipsa physice, ac metaphysice connexum cum ipsa, & quod absque illa, pro posteriori naturæ, & causalitatis posita, fuit apponenda; esse in se omnino repugnet: quia principium præfinitionem effectus liberi esse (de qua disputamus) ostensum satis à nobis est certum. I. ex quibus omnibus aptè concluditur ordinem prioris, & posterioris intentionis electionis mediæ, & executionis respectu creatorum effectuum liberorum, si de intentionibus effectus liberi determinati sit firmo, in voluntatis fuit affectibus diuini omnino esse impossibilem: siquidem intentioni omnis efficax Dei, fuit præfinitio, decretumque omne consensum, fuit effectum creaturæ liberum quouis gradu prioritate naturæ antecedens, cum huius libertate pugnatæ enim: ac à proinde de subiecto non supponente effecti, falsamque ideo affirmantem sententiam ostenditur.

QVÆSTIO III.

Hoc vnum in disputatione hac de voluntatibus di-
uinis in quibus intentionis , & executionis o-
perari queat , examinandum restat. Nam & voluntates
efficaces Dei condonate ex parte obiecti de libere
actibus absolute premissis , in praesentatione sua ex
actu libero dissimulant , hoc nimirum , vel illo praesentando
continentur , vt supra vidimus , moxque vterius expli-
cabis , quare nihil vtilius , & subtilitatis Theologiae
decreto seu praesentatione hac ex parte obiecti dissimulan-
tiae difficultas desiderabitur.

*Præfinitio, seu intentio efficax vaga,
sive de affectu libero disjunctim, nulli
à nonnullis, absurdisque consequen-
tiis, & assertitur & negatur.*

Praetitionem hanc ex parte obiecti liberi ne
finiri vagam negant docti scholastici Magist
ex vtraque schola Thomistica, & nostra, & iam
Dominicana. Suarez p. 6. auxilii cap. 17. num. 1. &
& p. 1. lib. 1. de praedict. c. 13. a num. 4. de incidenti
& lib. 3. cap. 10. num. 1. Zamel tom. 1. variarum pag. 56
& 161. Ledefina de auxiliis a. 9. pag. 175. prob. 3.
179. column. 2. Almaraz 2. de auxiliis d. 13. num. 4.
rize, cum tract. 1. de scientia d. 1. tract. 1. d. 2. quod
cum aliis etiam Recentioribus citatur ab Ariaga, tom.
de Deo vno, tract. de providentia, disputat. 1. de ob-
fubjectione. 1. num. 71. §. *Quod si dicatur*. Alberici cum
question. fere corollar. 3. Theolog. ex a. princip. Phi-
losoph. Almaraz tract. 4. de deo capite cap. 17. §. 1.
num. 36. Horum argumenta ad deo capite propterea
sunt. Alterum imperfectionis, quam eluimur per rationem
Deo affert, vel supponit: cui praeteritum Heric &
Recentiores ab Ariaga innotuati nuntur: quia prae-
supponere necessarium in Deo scientiam vagam, &
hoc, vel illo obiecto confuso, & indeterminato, per
solum secundum rationem aliquam communem pro-
fita, nec distingue individuatum differentis cogniti-
onem, perlexaque determinationalis, & sufficientem
vult, cum igitur, ac determinationalis, & concilii
infans vel poma vel imaginem, aut quomodo si Ma-
teri danti efficeret vult, & lachrymis profert: sed haec
quidem argumenta, aequè inefficacem vagam, fuisse
quous effectum distinctum hoc vel illo, & quibus nam
tam de necessarii, quam de liberis, & de scientiam
effectibus, hoc vel illo impugnant: siquidem hanc
ficacem fuisse inefficacem voluntas Dei, fuit de effectibus
ro, vel necessario hoc, vel illo, & de scientiam
amandi debet supponere, & dignum Deo voluntatem
nem voluntatis fuit, & periaque, & sufficientem
ex concilii, & determinationalis inopia tota, diffinita
verezque autem de effectibus, innotuati sunt, & de scientiam
voluntatem inefficacem fuit sentiam, quod ex parte De
quatenus efficacem debeant omnes admittere collat ex
Dei praetceptis, quod de individuati actionibus non de-